

JAV IŠDAVĖ LIETUVIŲ SOVIETŲ BUDELIAMS

PROTESTO DEMONSTRACIJOS VISOJE AMERIKOJE

Praeitą savaitę Clevelande vykęs Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimas, sužinojęs apie nežmonišką amerikiečių pasielgimą su lietuvių jūreiviu, išduodant jį sovietams, suruošė miestą demonstraciją ir pasiūstos telegramos, JAV prezidentui, kongresmanams, susisiekimo ir valstybės sekretoriams protestuojant dėl šio barbariško įvykio.

Tuo pat buvo sudarytas ad hoc komitetas, kurį įėjo studentai: Romas Sakadolskis iš Chicago, Antanas Kalvaitis, Paulius Alšėnas ir Augustinas Idzelis iš Clevelando, Algis Antanavičius iš Bostono, Paulius Žygas iš New Yorko ir Rimas Kriščiūnas iš Indianos.

Šis komitetas tuoj susi-

rišo su amerikiečių laikraščiais, televizija, radiju ir penktadienį 12 val. Clevelando miesto centre suruošė protesto demonstraciją. Demonstracijoje dalyvavo virš pora šimtų jaunuolių, nešini plakatais ir juodu karštu ant kurio buvo užrašyta "Human Rights". Šis karstas prie federalinių rūmų buvo sudegintas po trumpo Pauliaus Žygo protesto atsisaukimo, reikalaujant, kad dėl šio lietuvių jūreivio išdavimo sovietams kongrese būtų pravesta investigacija ir kaltininkai, kurie nusižengė prasilenkdami su žmogaus teisių įstatymu, būtų nubausti.

Demonstraciją filmavo didžiosios televizijos stotys ir tąpat vakarą buvo plačiai rodoma visame krašte.

Panašios demonstracijos dalyvaujant latviams ir estams, įvyko ir kituose miestuose: Bostone, Chicagoje, New Yorke ir Philadelphiaje. Plakatuose galima buvo išskaičiuoti tokius šūkius, kaip "Russians and Coast Guard kill brave Lithuanian sailor", "Is State Department trading fish for human lives?" (Nes kaip vienas amerikiečių valdžios pareigūnas pareiškė, lietuvis pabėgėlis buvęs gražintas so-

(Nukelta į 3 psl.)

VIRŠUJE: Suvažiavę Clevelandą lietuviai studentai praeitą penktadienį suruošė protesto demonstraciją. Nuotraukoje dalis demonstrantų su plakatais.

DEŠINĖJE: Prie federalinių rūmų demonstrantai protesto ženklą sudegino karštą.

KAIREJE: Romas Sakadolskis, Antanas Kalvaitis ir Paulius Žygas žygiuoja demonstrantų priešakyje. Už jų nešamas

juodas karstas ant kurio užrašyta "Human Rights".

APAČIOJE: Demonstrantai, kurių buvo virš pora šimtų, su plakatais žygiuoja aikštėje prie federalinių rūmų Clevelande.

J. Garlos nuotraukos

ŽIAURUS PASIELGIMAS SU LIETUVIŲ JŪRININKU

Š.m. lapkričio 23 d. 10 val. 30 min. ryto sovietų laivas "Sovietskaja Litva", priklausęs sovietų žuvininkystės laivynui Atlante, įplaukė į Amerikos teritorinius vandenius prie Cape Cod'o Martha's Vineyard salos. Čia jį pasitiko kaip jau buvo sutarta JAV pakrančių apsaugos laivas "Vigilant" kuriame buvo JAV delegacija derėtis su sovietais dėl žvejybos šiaurės Atlante.

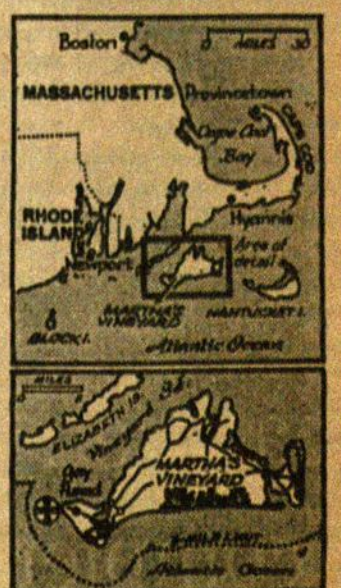
Amerikiečių delegacija, prisirišus prie sovietų laivo savo kuterį "Vigilant", perėjo į "Sovietskaja Litva", kuriame buvo vedamas pasitarimas.

Pasitarimas tęsėsi apie 6 valandas, atstovams besivaišinant. Apie 5 v.v. sovietų laivas turėjo išplaukti į atvirą jūrą, bet pusvalandį prieš tai iš jū laivo į amerikiečių pakrančių apsaugos kuterį "Vigilant" persoko lietuvis jū-

rininkas Simas, kuris tuoj amerikiečių pasiprašė politinio pabėgėlio globos. Jis kalbėjo angliškai ir su savimi turėjo pasiėmęs asmens dokumentus, žmonos ir vaikų fotografijas.

Kuterio kapitonas amerikietis kariškis tuoj atsiklausė pakrančių ap-

(Nukelta į 3 psl.)

Vieta, kur įvyko šis baisus įvykis.

CHRUŠČIOVO MEMUARAI

KODĖL JIE ATIDUOTI UŽSIENIUI?

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Šią savaitę Life žurnale pasirodžiusios Chruščiovo atsiminimų ištraukos sukėlė daug klausimų, kuriems sunku rasti atsakymus. Ne savo turiniu, bet atsiradimo būdu. Kodėl Chruščiovas, savo krašto patriotas, rado reikalą paskelbti savo atsiminimus kaip tik kapitalistinėje Amerikoje, sukuria 'konfrontacija' Kubos raketų krizėje privedė prie jo nuvertimo? Pats Chruščiovas, kurio sveikata labai sušlubavo, bent koki savo rankraščių perdavimą užsieni paneigia, kam, atrodo, reikia patikėti. Bet ir atsiminimai atrodo esą autentiški! Jei taip, kas juos čia atgabeno? Jau labiau, kad Chruščiovas nuo pat nuvertimo gyveno sovietinės žvalgybos priežiūroje.

Pažįstant sovietinę santvarką, atsakomybės už visus neaiškius dalykus paprastai ieškoma KGB veikloje. Kiti Valsybės Saugumo Komiteto institucija yra atskira valstybė valstybėje su savo užsienio ir vidaus politika. Ji prižiūri sovietų piliečių santykiavimą su užsieniais. Labai dažnai neortodoksišku būdu. Teigiama, ir ne visai be pagrindo, kad saugumas padėjo išsmugeliuoti kai kuriuos kritiškus sovietinei santvarkai raštus. Jų tarpe ir Amalriko garsią apibraižą, abejojančią ar sovietai galėtų pergyventi 1984 metus. Saugumas turi savo žinių agentūrą NOVOSTI, kuri kartais paskelbia tokias žinias, kurias oficialiam TASSUI skelbti nepatogu, ir kurioje kurį laiką dirbo mūsų minėtas Amalrikas. Saugumui dirba ir sovietų žurnalistas 'Victor Louis', kuris rašo London Evening News iš Maskvos ir kurio vizitai svetur paprastai susilaukia didesnio dėmesio negu 'normalių' žurnalistų apsilankymai. Pavyzdžiui, sovietų - kiniečių nesupratimų kulminaciniame taške jis nei iš šio nei iš to atsirado ... Formozoje. To vizito tikslą nesunku buvo įspėti, jis turėjo prisidėti prie išsiaiškinimo kiek ir kaip Čiang Kaišakas galėtų padėti sovietams konfliktui išsiplėtus į tikrą karą.

Pagal Newsweek, tas pats Victor Louis Kopenhagos Hotel d'Angleterre ir pardavė Chruščiovo atsiminimus ar tiksliau jų žaliavą iš eilės jo kalbų (oficialių ir neoficialių) iškalbėjimo juostas Time-Life informacijų tarnybos šefui Murray Gary, Life Maskvos korespondentui Jerrold Schechter dalyvaujant.

Bet jei taip, tai toji medžiaga turėjo būti perduota su paties KGB viršininko Juri Andropovo žinia, kuris iš savo pusės nėra toks aukštas pareigūnas, kad tokiam žygiui ryžtųsi be politbiuro ar bent jo dalies žinios. Ir jei taip, kodėl taip padaryta? Ko taip siekiama?

Ieškant atsakymo į tai reikia pastebėti, kad kai memuarai buvo par-

duoti, Chruščiovas dar buvo geresnėje sveikatoje, kaip dabar. Tai vestų prie minties, kad kam rūpėtų Chruščiovą klasifikuoti kaip Sovietijos priešą. (Čia būtų įdomus prisiminti, kad kaip Svetlana Alelujeva -- Štalino dukterė -- pabėgo į Vakarų su savo knyga, eilė Vakarų leidyklų gavo pasiūlymų, iš asmenų turinčių ryšių su Sovietų saugumu, pirkti tą knygą pigiau iš jų. Vėliau paaiškėjo, kad siūloma parduoti knygą kiek skyrėsi nuo originalo, tačiau nebuvo jokios abejonės, kad Svetlanos knygos kopiją iš seniau turėjo ir KGB).

Jei tačiau Chruščiovo atsiminimai nėra dalis sovietų viršūnių intrigų, koks dar galėtų būti jų pardavimo tikslas? Sukompromitavimas visų, kurie siekia glaudesnio bendravimo su Vakarais? Juk ir dabar kiekvieną raštą iš anapus žiūrima su tam tikru įtarimu. Prašosi ir prielaida, kad sovietų saugumas, prisidėdamas prie kai kurių jiems nepalankių raštų paskelbimo už sieniūse siekia dar kokio ypatingo tikslo, kaip sakysim, prie tam tikros nuomonės sudarymo apie būklę pačioje Sovietijoje, kuri iš savo pusės prisidėtų prie tam tikrų sovietų užsienio politikos siekių išaiškinimo ar jų ... užmaskavimo. Kaip sakė me, klausimų yra daugiau negu atsakymų.

Aukščiau atspausdintos eilutės buvo parašytos vos žiniai apie tuos Chruščiovo memuarus pasklidus. Deja, ir atominiam amžiuje paštas eina palyginti labai lėtai. Be to, jų pasirodymą dar sutrukdė ir pasitaikiusi Padėkos šventė. Rezultate jos neatrodo taip šviežios kaip prieš

10 dienų ir reikalingos tam tikro epilogo.

Tai, ką dabar Life ir kiti 19 didžiųjų pasaulio laikraščių skelbia kaip 'Chruščiovas atsimeina...' yra daugiau ar mažiau autentiški Chruščiovo žodžiai, nors su daug paklaidų, padarytų paties Chruščiovo ir dar daugiau jauno vertėjo Nelsono Strobbridge Talbott III. Be to, tam tikros paklaidos buvo tyčia primaišytos pardavėjo, kuris atrodo, turėjo neblogai uždirbti. Vieno vokiečių STERN už teisę juos atspausdinti sumokėjo 175.000 dolerių, o kur dar atlyginimas iš tokių didelių savaitraščių, kaip prancūzų FRANCE SOIR, londoniškis SUNDAY TIMES, italų OGGI, jau nekalbant apie patį LIFE?

Vieną iš įdomiausių ir, atrodo, daugiausiai patikimų versijų apie tuos priminimus pranešė Chicago Tribune Maskvos korespondentas Frank Starr. Jis sakosi patyręs, kad KGB sužinojęs, kad Chruščiovas ruošia savo memuarus ir tam reikalui daro įkalbėjimus į juosteles, nutarė tą 'žalią medžiagą' su visom paklaidom perduoti užsieniui, kad jų autorių iš kalno sukompromituotų. Be to, buvo perduota toji medžiaga, kuri iš įvairių šaltinių jau anksčiau daugiau ar mažiau buvo žinoma. 'Prisiminimuose' nėra nieko, kas liestų įvykius po 1964 metų t.y. Chruščiovo nuvertimo.

Kai tai buvo padaryta, vienas iš 11 politbiuro narių pakvietė Chruščiovą į savo įstaigą pasirašyti tu vadinamų atsiminimų paneigimą. Chruščiovas tą paneigimą su mažom pastabom pasirašė, pavadindamas savo atsiminimus 'fabrikacija!' Bet kad toji fabrikacija remtųsi neteisingais faktais, to jis nepasakė. Netrukus po to jis buvo nugabentas ligoninėn.

laiškai Dirvai

ARGI ANKETA TAIP NEVYKUSI?

Sakykite man, kodėl toks gabus žurnalistas V. Rastenis, Akiračiuose taip palaidų barsčių stiliuje nusišnekėjo apie Dirvos anketą? Kodėl tas vyras Dirvos skaitytojus sulygino su "minia"? Juk aš ir kiti, kas skaitome Dirvą, kas dalyvavome anketoje, esame, vis dėlto nekokia nors gatvės "minia", bet tam tikra dalis organizuotos visuomenės. Būdamis to visuomenės dalis, mes atstovaujame tam tikrai nuomonei. Tai nuomonei susekti Dirva paskelbė keliolika klausimų anketos pavidale. Atsakėme, redakcija suskirstė, susumavo. Turime rezultatus. Iš kur čia V. Rastenis atranda pagrindą palaidų barsčių stiliaus sarkazmui. Tylinėtosios daugumos terminas nėra Dirvos išgalvotas, bet tapo jau kaip ir bendrinis pozityvios bendruomenės dalies pavadinimas. Raidiška: ir kvaila gi kabintis prie įsigyvenusio termino, šiuo atveju redakcijos panaudoto.

Susipainiojęs su "minia" ir "tylinčiosios daugumos" vardais, V. Rastenis nuskubėjo į visiška nusišnekėjimą, kada ėmė skaičiuoti, kad į Dirvos anketą galėjo būti suteikta 116,640 at-

sakymų variantų. Kam gi išmintingam vyrui leisti savo laiką tuščiomis, apskaičiuojant pagal matematikos teorijas, kiek galėjo būti variantų? Juk visi "variantai" redakcijos buvo suskaičiuoti ir paduoti spaudoje! Ar tai nėra pragaištingas V. Rastenio time killing pramogavimas?

Tvirtindamas, kad būtina reikėjo parengiamojo darbo, kaip daro Gallup, (iš mūsų visuomenės išskirti tikrai tam tikrą grupę anketos apklausimui), V. Rastenis nemato, kad tokia grupė ir buvo išskirta, tai yra Dirvos skaitytojai, t.y. lietuviai, kurie skaito lietuvišką leidinį, stovi greta lietuvių visuomeninio ir kultūrinio veikimo. Argi tai gatvės "minia", kaip sugestijonuoja V. Rastenis? Bet gi ar ne Gallup mėgsta kaip tik ir apklausti "gatvės žmogų" tiesiog pagavęs vieną kitą ant šaligatvio? Ir to pas amerikonus V. Rastenis nepastebėjo, o pas lietuvius už tai pasirengęs apkaltinti Dirvą "pretenzingu". Visišką nesąmonę jis pasiekia, tvirtindamas, kad Dirvos anketoje, jis vienas galėjo suprasti 200 Dirvos egz. ir atsakyti už visus. Ar jis pats galėtų 200 egz. surankioti ir juos užpildyti? Ir mūsų "Paramoje" 200 egz. negausi. Gal tik iš Dirvos galėtų Rastenis vienu ypu

1000 egz. užsakyti, ir dėstyti anketoje, kaip jam patinka.

"Tylinėtosios daugumos" chicagietis

KURIAM TIKSLUI?

Akiračiai š.m. balandžio mėn. numeryje atspausdino Vinco Rastenio straipsnį pavadinant "Bėgimai ir nebėgimai". Straipsnį V. Rastenis taip pradeda: -- "Šokiai, kaip štviai: ne visais pasiseka pataikyti ten, kur manyta. Atsitinka prašauti pro šalį... Sakysim, teigimu, kad, girdi "iš pavergtos Lietuvos visi išbėgtų, jei tik galėtų ištrūkti". Prieš keletą, ypač prieš keliolika metų toks įsitikinimas daugelio mūsų buvo mėgiamas skelbti netgi su pasididžiavimu. Ką kodėl manyta, jog tai reikšmingas ir įtikinantis argumentas Lietuvos laisvės bylai nušviestų laisvojo pasaulio viešojoje nuomonėje. Ir dabar dar gali tą teigimą kur nekur išgirsti ar paskaityti, nors jau aišku, kad taip nėra ir netgi niekad nebuvo... Šiandien iš Lietuvos bėgti galimybės jau, palyginti, ne besiauros. Bet beveik niekas jomis nesinaudoja. Taigi, tikėjimas bei tikinimas, kad iš rusų komunistų užvaldytos Lietuvos visi išbėgtų, jei tik galėtų ištrūkti, aiškiai pasirodė esąs (ir visada buvęs) klaidingas".

Tokių minčių pynę V. Rastenis pabėrė šiame rašinyje. Keistoka, kad straipsnio autorius pirmomis Lietuvos okupacijos dienomis buvo areštuotas, kalintas Vilniaus ir Maskvos kalėjimuose ir 1941 m. parizanyje išlaisvintas iš Kauno kalėjimo, laimingai atsiddręs vakarų pasaulyje po 26 metų, pamiršęs visas išgyventas kančias ėmė ir parašė virš paminėtą straipsnį, kurio mintys visai priešingos gyvenimo faktams. Kaip V. Rastenis tvirtina, kad dabar yra geresnės galimybės pabėgti ir niekas nebėga yra tikrų faktų ignoravimas ir tuo pačiu pasitarauja tautos okupantui. Kur V. Rastenis mato šiandien tas geresnes sąlygas pabėgti iš Lietuvos nepasako. Lietuva prie vakarų pasaulio nepriartėjo ir jokių pereinamųjų punktų neatidaryta. Taigi tokie teigimai yra štviai pro šikšnelę.

Iš Rusijos ir komunistų užgrobtų valstybių žmonės dešimtmečiais bėgo ir tebebėga. Jų tarpe ir iš Lietuvos, žmonės bėga iš Sovietų S-gos, kad išvengtų dvasinio ir fizinio teroro. Sovietų S-goje ir pavergtose tautose eilinis gyventojas neturi jokių teisių. Labai mažai ką Sovietų S-ga įsileidžia į savo kraštą, o dar mažiau jie išleidžia į užsienių valstybes. Išleidžia dažniausia tuos, kurie vienokiu ar kitokiu būdu surišti su likusiais krašte. Štai vasarą turėjau pasikalbėjimą su viešnia iš Lietuvos, kuri 3 mėn. atvyko pas turtingą švogerį. Lietuvoje liko penketas suaugusių vaikų, kurie atskirai gyvena. Pragyveno virš leistos normos ir nemanė grįžti. Po 10 mėn. nei iš šio, nei iš to vėlai pradėjo rašyti laiškus ir raginti grįžti namo... Yra ir daugiau tokių atvykusių, kurie nenorėtų grįžti - pabėgti, bet ką daryti, kad ten liko kiti šeimos nariai ir su ašaromis grįžta. Visi gerai žinome, kad visa eilė lietuvių yra padavę prašymus išvykti, bet negana leidimo.

Spalio 15 d. du lietuviai tėvas ir sūnus Brazinski priverstė Sovietų lėktuvą skristi Turkijon. Šis įvykis žaibo greičiu perbėgo per viso pasaulio spaudą. Vos savaitę praėjus nuo Brazinskių pabėgimo du rusų studentai užmovė maišą pilotui ant galvos, patys lėktuvą nuairavo į Turkiją. Kaip lietuviai Brazinski, taip ir studentai rusai pasiprašė politinio prieglobsčio. Bėgtų iš to Sovietinio kalėjimo ir daugiau, bet deja, nevisiems pavyksta.

Po Brazinskių pabėgimo kokių šmeižtų, neapykantos papylė Sovietų S-gos ir okupuotos Lietuvos komunistinė spauda. Reikalauja demaskuoti vaduotojus ir tuos, kurie trukdo įvykdyti teisingumą. Gerai, kad Vilniaus Tiesa taip rašė ir pripažino, kad mūsų veiksniai galinti ir įtakinti, kad jų balso paklausė Turkijos vyriausybė. Taip pat gerai, kad apie mūsų veiksnius ir visų lietuvių pastangas ir darbus sužinojo mūsų broliai ir sesės Lietuvoje, Brazinskių pabėgimas iš bolševikinio tautų kalėjimo yra dalis didžiosios lie-

EUROPOS LIETUVIAI

LIUDAS VISMANTAS

JAUNIMAS IR SENIMAS

Daugiausia lietuviškojo jaunimo laisvojoje Europoje, be abejo, yra V. Vokietijoje. Jis čia pastaruoju metu rodo didelį judrumą, aktyvumą. Neseniai įvykusiame jaunimo seminare Stuttgarte pasireiškė tam tikra laikysena senimo atžvilgiu, kas sukėlė dėmesio.

Tiesa, to senimo nedaug ten ir buvo. "Lietuvių Klubas", kurio nariai yra senosios kartos žmonės, tuo pačiu metu buvo sukvieta susirinkimą. Į susirinkimą kažkodėl atvyko nedaug narių. Ir jie laisvu laiku dalyvavo jaunimo seminare.

Bet kas krito Dirvos bendradarbiui į akis? Senimas sėdėjo atskirai, valgė atskirai, niekas jaunimo nepasveikino, o gal jaunimas tų sveikinimų ir nenorėjo? Atrodė, kad tarp jaunimo ir senimo buvo pastatyta siena. Jei vienas iš senųjų buvo "išprovokuotas" pakalbėti, tai nesudarė jaunimo ir senimo atviro pokalbio.

Kodėl tai vyksta? Čia ne vien jaunimas, bet ir senimas kaltas. V. Vokietijoje senieji, ypač frontininkų senuomenė, norėjo užmaiti jaunimui apynasrį. Be abejo, jaunimas tai jautė ir ilgą laiką revolytavo. Tai išreiškė savo atvirą opoziciją "Jaunimo Žodyje", kurį redagavo Brazaičiai ir G. Bauras, tai atvirai pasakė ir Jaunimo Sekcijos pirmininkas Andrius Šmitas LB Tarybos paskutinėje sesijoje.

Ar tai kam naudinga? Jei ši jaunimo ir senimo atitrūka naudinga, tai ji yra naudinga tik Kremliui. Iš Kremliaus plaukia ne tik į V. Vokietiją, bet į viso laisvojo pasaulio jaunimą propaganda, kad jaunimas neklausytų, priešintųsi senimui, griautų demokratinę ar, kaip Kremlius vadina, "kapitalistinę" santvarką. Tai nenuostabu, kad V. Berlyne organizuojamos "raudonosios cėlės", kurstomas vokiečių jaunimas pasukti kraštutinio kairumo arba užmaskuoto bolševizmo keliu. Rytų Berlyne sėdi ir lietuviškieji Kremliaus igaliojiniai, kurie užinteresuoti ir mūsų jaunimą kurstyti prieš senimą, nes senimas dar atkakliai kovoja prieš komunizmo idėjų infiltravimą Vakaruosna.

Jaunimo seminaro diskusijose teko pastebėti, kad lietuviškasis jaunimas dar neturi savo nustatytų gairių, blaškosi, ieško kelių. Ir tikrąjį, lietuviškąjį kelią susirasti galėtų padėti senimas. Man prisimena 1920-24 metai, kada ir nepriklausomos Lietuvos jaunimas blaškėsi ir ieškojo savitų kelių. Tada jaunimas nenutolo nuo senimo, atvirksčiai, jis kvietėsi senimą paskaitoms laikyti, sekė jų darbus ir raštus, laisvai prisidėmė jo įtaką. Vydūnas, Vaižgantas, Maironis buvo jaunimui tiekelrodžiai, kurie sustiprino ir suformavo jaunimo tautinę ideologiją. O šiandien? Ar jaunimas ieško kelrodžių?

Dirbkime ta linkme, kad senimas suprastų jaunimą, o jaunimas nenutoltų nuo senimo ir įsisąmonintų, jog tik bendromis jėgomis galima pasiekti bendro tikslo: nepriklausomybės lietuvių tautai ir laisvės visoms pasaulio pavergtoms tautoms.

• LIETUVIŲ SKAUTŲ BROLIJOS Vyr. Sk. atstovas Europoje J. Maslauskas, gyvenęs Anglijoje, skelbia, kad Algis Vitkus yra pakviestas ir sutiko eiti Lietuvos Skautų Brolijos vyr. skautininko atstovo pareigas Vokietijos rajone ir būti vyr. organizatorium Europos bendros skautų stovyklos Vokietijoje.

• LASO KLUBE, Nottingham, visuomenė lapkričio 21 d. suruošė literatūros teismą. Buvo teisiama pasyvus lietuvis.

• ANGLIJOJE, Coventry, Nottingham, Derby, Bradforde, buvo suruošti iškilmingi L. Kariuomenės šventės minėjimai. Bradforde apie kariuomenę paskaitą skaitė rašyt. R. Spalis -- Giedraitis.

• DBLS vicepir. J. Vilčinskas kalbėjosi su J.T. Aukštojo Komisarą Pabėgėlių reikalams atstovu D. Britanijoje ir prašė suteikti pagalbą Turkijoje esantiems lietuviams -- Pranui ir Algirdui Brazinskiams.

• DBLS valdyba suteikė informaciją Turkijos ambasada apie lietuvių tremtinių būklę Sibire.

• "MEMMINGENO LIETUVIŲ ŽINIOS" praneša, kad parapijos klebonas ir buvęs ilgametis apylinkės pirmininkas kun. dr. J. Petratis nuo š.m. gruodžio 1 d. išsikelia į naują apaštalavimo vietą prie Koelno. Reikia pažymėti, kad kun. dr. J. Petratis Memmingene buvo įsigijęs tolerantino kunigo ir bendruomenės veikėjo vardą. Jis, apie 10 m. vadovaudamas apylinkei, suruošė nemažą iškilmingų minėjimų, daug prisidėjo prie muz. M. Budriūno "Darnos" organizavimo ir pasiūlymų dirbti karitatyvinį darbą. Memmingene ir apylinkėse dar gyvena apie 200 lietuvių, iš kurių 83 priklauso organizuotai bendruomenės apylinkei. Apylinkės pirmininkas yra Tėvas K. Žalalis.

• LAPKRIČIO 12 D. Memmingene mirė Juozas Atraškevičius. Jis buvo rastas iš ryto gatvėj be sąmonės. Nuvežtas į ligoninę dar apie 10 d. kovojo su mirtimi. Mirimo aplinkybes aiškina vokiečių policija. Liko žmona ir sūnus okupuotoje Lietuvoje.

tyvių laisvės kovos.

Iš Brazinskių lūpy mes išgirdome, kad tėvas ir sūnus tą pabėgimą planavo penketą metų. Tas rodo, kad Sovietų S-gos okupuotose kraštuose žmonės dieną ir naktį galvoja, kaip nors pasprukti iš to dvasinio ir fizi-

nio komunistų teroro.

Kalbėti apie pabėgimą reikia prisiminti ir mūsų prieš 26 m. bėgimo kryžiaus kelius, vargus ir kančias. Šiandien pabėgimo sąlygos nepagerėjo, kaip kad V. Rastenis teigia, o priešingai, pablogėjo. J. Jurevičius

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PASAŲ • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI ISREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĖ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBA REDAKCIJA NEATSAKO.

NEPALYGINAMAS BARBARIZMO AKTAS

Politinio pabėgėlio teisės atremtos į humanizmo principus. Nuo seniausios senovės politinio pabėgėlio teisės respektuojamos. Pabėgėlis neišduodamas tai šaliai, iš kurios jis pasišalino. Iš esmės tai nėra pasišalinimas iš savo šalies, tai yra pabėgimas nuo režimo, kuris viešpatuoja pabėgėlio šalyje. Seniausiais laikais, kada tik atsirado valstybės, atsirado ir politinio pabėgimo aktai. Per Lietuvą bėgo XVII amž. Šuiskis į politinę egzilę, ir nebuvo išduotas. Nesuskaitomą daugybę politinių pabėgėlių atnešė į Europos valstybes lenkmečiai, revoliucijos, sukilimai, sąmyšiai. Prancūzija, Vokietija, Šveicarija ir kitos šalys globojo asmenis, kurie bėgo nuo despotų, viešpatujančių jų šalyje. Leninas gyveno Šveicarijoje, Marksas -- Anglijoje, jie skelbė iš čia pikto evangeliją, bet nebuvo išduoti caro "ochrankai". Neišdavimas vyko humanizmo ženklu.

Kiekviena save gerbianti ir savo humanistines vertybes gerbianti ir suprantanti valstybė didžiūojasi tais žmogaus gelbėjimo aktais: politinio azilio suteikimu atbėgusiam asmeniui.

Ryškus to payzdys yra Brazinskių atbėgimas į Turkiją. Pirmą teismo funkcija buvo nustatyti: ar atbėgėliai yra politiniai pabėgėliai nuo

režimo? Šitą klausulę išsprendus, humanizmo malonė buvo suteikta.

Keturi Lietuviai žvejai, prieš keliolika metų pabėgę iš sovietinio laivo, buvo sugloboti politinio pabėgėlio priešlauda.

Ir štai, lapkričio 23 d. prie Amerikos Atlanto kranto suplaukia keli laivai -- amerikiečių ir sovietų -- patarti nereikšmingai žvejybos dalei. Kada laivai suplaukia arti, atsiranda galimybė iš vieno laivo peršokti į kitą. Ir čia, sovietinio laivo radistas lietuvis Simas apleidžia sovietinį laivą, atsistoja ant amerikiečių Coast Guard laivo denio (tai reiškia ant JAV teritorijos) ir pareiškia politinio azilio prašymą.

Jvyko klasiškas pabėgimas iš vergijos į laisvę. Pabėgimas nemažiau dramatiškas, kaip buvo bėgimai per Berlyno gėdos sieną. Lietuvį radistą hematant galėjo nudėti šūviu iš sovietinio laivo. Taip šaudė bėgančius per Berlyno sieną. Bet, matyti, momentas buvo pagautas tobulai palankus. Lietuvis radistas jau sustojo politinio pabėgėlio padėtyje ant Amerikos laivo denio. Ant laivosios ir duosnios visokeriopomis laisvėmis šalies teritorijos. Tai jis sustojo Amerikoje, kurios Laisvės Statula aukštai iškėlė laisvės žiburį ir skelbia pasauliui:

Here at our sea-washed sunset gates shall stand
A. mighty woman with a torch, whose flame
Is the imprisoned lighting, and her name
Mother of Exiles...
"Give me your tired, your poor,
Your Huddled masses yearning to breathe free,
The wretched refuse of your teeming shore.
Send these, the homeless, tempest-tost to me,
I lift my lamp beside the golden door!"

Tai garsios poetės Lazarus žodžiai Laisvės Statulos skyde.

Lietuvis radistas jau tų palaimingų žodžių dundėjimą savo dvasioje. Jis pralaužė pajūrinę Berlyno gėdos sieną -- atsirado ant Amerikos laivo denio. Toje valstybėje milijonas lietuvių rado politinę azilę, generacijų generacijomis bėgdami nuo carinio ar sovietinio siaubingų režimų. Lietuvis radistas sekė jų dar karštais pėdsakais. Juk Brazinskių išiveržė į Turkiją ir jiems suteikta politinio pabėgėlio globa. Sovietinis kolosas grąsino, keikė, svaidė prakeikimus, bet mažoji ir didvyriškoji Turkija nebuvo palaužta. Humanizmo dvasia yra kaž-

kas, kas didingesnė už prekybinius ar politinius santykius.

Lietuvis radistas išbuvo ant amerikiečių laivo aštuonias valandas, rusams smarkiai reikalaujant sugrąžinti pabėgėlių. Aštuonios ilgosios valandos, dar nežinia kaip buvo užpildytos, rašant šias eilutes.

Ir... aštuonioms valandoms nuslinkus lietuvis radistas jėga grąžinamas sovietiniams kanibalams! Ar nesuvirpėjo tuo momentu Laisvės Statulos iškeltas žiburys? Ar žodžiai apie globą pabėgėliui neišbluko bronziname skyde? Lietuvis radistas, siekęs čia politinės globos, kaž kieno misterišku, brutališku, barbarišku potvarkiu buvo išduotas. Kas yra tas

Lietuviai studentai Clevelande suruošose demonstracijose neša juodą karštą su užrašu "Human Rights", kuris buvo sudegintas prie federalinių rūmų. J. Garlos nuotrauka

ŽIAURUS PASIELGIMAS

(Atkelta iš 1 psl.)

saugos vado admir. Ellis, kas daryti su pabėgėliu. Į amerikiečių laivą įlipęs politrukas bandė bėglį perkalbėti ir kad tas savo noru grįžtų į sovietų laivą. Bet pastarasis griežtai tai atsisakė padaryti.

Toliau pranešimuose sakoma, kad adm. Ellis, po pasitarimo su Valstybės Departamentu, iša-

barbaras, kuris čia tarpsta tarp mūsų, prisidengęs savo žmogžudiška galia, įmetė lietuvių radistą į mirtį? Kiekviena mūsų politinė organizacija turi netikėtai atrasti priežastį, dėl kurios barbarai išdavė lietuvių pabėgėlių, bet ir asmenišką jo vardą, idant lietuvių pabėgėlių kartų kartos naudotų tą vardą barbaro sinonimu, kaip naudojami Judo ir Kvis lingo vardai. Jis yra Amerikos orumo dergėjas, humanizmo niekintojas. Jis yra sovietinių kanibalų draugas ir bendras! Tokiam, vien precedento atvejui, pasigalėjimo negli būti. Jis turi būti patrauktas teisman kaip tik pagal tuos pat įstatymus, pagal kuriuos suteikiama politinio azilio teisė.

Liudininkai jau tvirtina, kaip plėšriai tempė išduotą auką atgal į sovietinį laivą ir į sovietinį pragarą.

Ar čia niekingai galvota, kad kol incidentas nepasiekė viešumos, galima žvėriui į nasrus mesti auką? Kas taip galvojo ir kas visą tą reikalą sprendė kaip paskutinę gyvybę ar mirties apeliaciją?

Lietuviai turi užpilti Prezidentūrą ir Valstybės Departamentą savo protesto pareiškimais. Vliskas, ALT, Pabaltijo organizacijos turi aiškinti klausimą, atrasti kaltininkus ir reikalauti patraukti juos teisman.

Mažoji Turkija nekrepė dėmesio į Sovietijos grąšinimus, o galingoji laisvoji, humanistiškoji Amerika atmetė pagalbą šauksmą!

Kas yra tas, kuris dergia Amerikos varda, niekina humanizmą, talkina aršiausiems Amerikos priešams?

kė kuterio kapitonui lietuvių grąžinti sovietams, jeigu reikės net jėgą pavartojant. Kadangi amerikiečiai jūreiviai atsiskė jėgą vartoti, tai iš sovietų laivo buvo atkviesti trys sovietų jūrininkai kurie drauge su politruku kruvina sumušę lietuvių Simą surišę išsiga beno į savo laivą, amerikiečiams nė piršto ne pajudinus jo apgynimui. Tuoj po to sovietų laivas išplaukė į neutraliuosius vandenius.

Postono lietuviai, sužinę apie tai iš televizijos ir vietinių laikraščių trumpų pranešimų jau po įvykio, lapkričio 26 d. susirinko Lietuvių Enciklopedijos patalpose į specialų posėdį, kuriame buvo aptarta imtis protesto akcijos. Pirmininkavo ALT pirmininkas Ed. Cibas. Platų pranešimą apie įvykį padarė Dr. Kontrimas ir šeštadienį, lapkričio 28 d. Bostono lietuviai susirinko organizuotai su plakatais prie Massachusetts gubernatoriaus įstaigos masinei protesto demonstracijai. Dalyvavo apie 1,500 asmenų.

J.V. Sūduvas

PROTESTO DEMONSTRACIJOS

(Atkelta iš 1 psl.)

vietams, nes nenorėta, kad būtų nutrauktos derybos su sovietais dėl žuvavimo...)

Visi amerikiečių laikraščiai daugiau ar mažiau vietos skyrė šiam įvykiui aprašyti. New York Times, plačiai skaitomas pasaulyje dienraštis, sekmadienio laidoje plačiai aprašė šį įvykį, pradėdamas pirmame puslapyje per dvi skiltis ir nukeldamas į vidurinius puslapius pilnas dvi skiltis.

• **Buv. Kauno "Aušros" gimnazijų mokinių suvažiavimas** įvykis 1971 m. gegužės 29-30 d. Toronte, Priskelimo parapijos patalpose. Suvažiavimui ruošti iniciatorių komitetas prašo buv. "Aušros" gimnazijų mokytojų ir auklėtinųjų atsiliepti komiteto sekretoriaus adresu: Algis P. Stanėnas, 52 Apple Orchard Path, Thornhill, Ont., Canada.

SIUNČIA PROTESTO TELEGRAMAS

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, kaip tik patyrė apie lietuvių jūreivio išdavimą sovietams, tuoj užaliarmavo kitus veiksmus ir pasiuntė telegramą prezidentui Nixonui. ALT S-gos Centro Valdyba irgi pasiuntė protesto telegramą prezidentui Nixonui, ragindama ir visus ALT S-gos skyrius tą patį daryti.

Clevelande suvažiavę lietuvių studentai per trumpą laiką pasiuntė apie 300 telegramų prezidentui, senatoriams, kongresmanams.

Kaip teko patirti, telegramos ir laišškai siunčiami iš įvairių vietovių, pavienių asmenų ir organizacijų, protestuojant dėl šio įvykio ir reikalaujant investigacijos.

Lietuvos atstovas p. Kajeckas praeitą trečiadienį Valstybės departamente padarė demarsą.

MIELI CLEVELANDO LIETUVIAI!

Šiurpas nukrėtė ne vieną sužinojus, kad amerikiečiai išdavė bolševikams nuo jų pabėgusį lietuvių jūrininką. Ne tik išdavė politinį pabėgėlių tikrai mirčiai, bet pardavė jį už žuvį ir bandė nuslėpti šį niekšišką veiksma.

Padėti jam mes jau nebegalime, bet privalome dėti visas pastangas, kad jo išdavikas būtų nubautas ir užkirstas kelias tokiems veiksams visiems laikams.

Ką reikia daryti? Kam rašyti ir ko reikalauti? Reikia rašyti JAV vyriausybei ir griežtai protestuoti dėl įvykio.

Laiškuose: 1. Pažymėti, kad JAV nusikalto prieš žmoniškumą; 2. Reikalauti ištirti visą reikalą; 3. Reikalauti, kad admiralas W.B. Ellis būtų pašalintas iš pareigų ir patrauktas teismo atsakomybėn; 4. Pasmerkti JAV Coast Guard už bandymą užmaskuoti išdavimą; 5. Reikalauti užtikrinimo, kad tokie įvykiai nesikartotų.

Laiškus rašyti:

The President of the United States
The White House
Washington, D. C. 20500

The Hon. William Rogers
Secretary of State
2201 C Street NW
Washington, D.C. 20520

The Hon. John Volpe
Secretary of Transportation
800 Independence Avenue SW
Washington, D.C. 20590

LAIŠKO PAVYZDYS:

This is to protest the barbaric act by the U.S. Coast Guard in delivering a Lithuanian national and political defector from the Soviet fishing vessel into Soviet hands off the coast of Massachusetts on the 23rd of November. A refugee from Soviet occupied Lithuania escaped Communist tyranny and asked for political asylum in what he thought was a civilized country. Instead he was permitted to be tortured aboard the American ship Vigilant and sent back to his certain death. The Coast Guard tried to hush up this dastardly act, and if not for our fishing industry leaders, the people would not have known about the inhuman behaviour of our Government. The United States has committed a crime against humanity and international law.

We demand a full investigation of this matter, the removal of Rear Admiral W.B. Ellis, who apparently gave such orders, and criminal proceedings against him. We also demand assurances that U.S. Government will behave in a civilized manner in the future and not trade human lives for fish.

Prašome naudoti tekstą kaip pavyzdį, bet ne nurašyti ištisai. Priešingu atveju, laišakai atrodys kaip to paties asmens darbas ir neturės didelės vertės.

Taip pat prašome kreiptis į JAV Kongreso narius prašant dėti pastangas dėl viešo Kongreso apklausinėjimo šiuo reikalu.

Rašyti senatoriams: Mike Mansfield, Edward Kennedy, Hugh Scott, Edward Brooke ir William Saxbe. Adresas: Senate Office Building, Washington, D.C.

Rašyti atstovams: Carl Albert, Mendel Rivers, Thomas Morgan, Michael Fieghan, Charles Vanik, William Minshall, Robert Taft, William Harsha, Clarence Brown, Frank Bow, John Ashbrook ir Donald Lukens. Adresas: House Office Building, Washington, D.C.

Parašykite šiandien, sukelkime triukšmą ir reikalaukime teisingumo. Washingtono biurokratai privalo žinoti, kad mes visi kovojame už Lietuvos ir jos žmonių teises.

ALT Clevelando Skyriaus Valdyba

NESAVANORIŠKA KELIOPĖ Į SIBIRĄ (5)

ANDREI AMALRIK

LAUKIU TEISMO...

Kiselevas pasiliko pas prokurorą apie dvidešimt minučių, paskui grįžo manęs ieškoti.

-- Eikš, mes vyksime į penkto distrikto policijos komisariatą, -- pasakė jis man. -- Prokuroras dar nori kai ką pasiteirauti tavo atžvilgiu ir savo nutarimą praneš telefonu.

Vos tik mes atvykome į komisariatą, Kiselevas dinga. Aš palaukiau dešimt minučių ir norėjau išeiti.

-- Pasilikit čia. Jūs esate areštuotas, -- pasakė man budintis tarnautojas ir policininkas užstojo duris.

Aš supratau, kad Kiselevas man melavo. Jis norėjo išvengti, kad pakeliui nepabėgčiau. Tokiu būdu pagaldekretą, ar visai atsitiktinai, milžiniška biurokratijos mašina įtraukė žmogų. Dar prieš valandą aš galvoju, kad policijoje man duos pasirašyti kokį nors pareiškimą. Tikrumoje mašinos ratai jau sukosi dveji metai ir dar bar ji darė paskutinį ratą.

Dežuruojantis policijos karininkas manęs prašė išeiti jam laikrodėlių, pinigų, dokumentų, kelnų diržą, batų raiščius ir pagaliau akinius. Supratau, kad mane nori uždaryti į celę. Aš atsisakiau skirtis su akiniais. Leitenantas dėl to nediskutavo tik pasakė, kad jei koks girtuoklis man juos sudaužys, aš pats būsiu atsakomingas.

Celė buvo šešiolikos metrų ilgio su siaurais palubėje geležiniais virvais pintais langeliais. Aš nenorėjau gulėti ant lentų, kuriomis visi vaikščiojo ir buvo nešvarios. Kadangi suimtuosius neleisdamo dažnai išėiti į tualetą, tai jie šlapinasi kampe, iš kur sklido nemalonūs kvapai.

Aš atsisakiau sutikti, kad viskas prarasta. Turėjo dar būti teismas ir aš tikėjau atsikirsti į policijos kaltinimus. Buvo naivus ir neišsivaizdavau, kad teismas tai tik tuščias formalumas ir kad mano žodžiai ten nieko nereikš.

Po kiek laiko į celę įėjo policininkas ir liepė jį sekti. Aš buvau iškvietas pas "principalinį" teisėją Jakovlevą.

Teisėjas man nepatiko iš pirmo žvilgsnio. Kaip laukiau, pirmas dalykas ko jis man paklausė buvo:

-- Kodėl jūs nedirbate?

Aš trumpai pakartojau ką jau buvau sakęs policijai. Teisėjas, vartydamas mano darbo knygutę, klausinėjo manęs ką aš moku dirbti ir niršo, kad aš mažai ką moku. Po to jis klausinėjo apie mano sveikatą. Sužinojęs, kad aš turiu nesveiką širdį, jis pažūrėjo į

mano karišką knygutę, kur buvo įrašyti karinės komisijos nutarimai, prižiūstant mane netinkamu karinei tarnybai taikos metu ir tinkančiu karometu.

Jo veide aš mačiau paniekos išraišką.

-- Kokius svetimšalius jūs pas save priiminate? -- paklausė jis.

Aš atsakiau, kad esu kolekcionierius jaunų dailininkų darbų ir svetimšaliai dažnai pas mane ateina juos pamatyti.

-- Šiuo metu užsienyje yra didelis susidomėjimas naująja rusų tapyba, -- paaiškinau jam. -- Aš net girdėjau, kad užsienio kolekcionieriai suorganizavo Paryžiuje parodą rusų dailininko Zverovo.

Tai aš pasakiau norėdamas pasigirti, visai nepagalvojęs, ir tuoj supratau kad padariau kvailystę.

-- O kas su tuo Zverovu atsitiko dabar?

-- Kiek žinau nieko.

-- Būtų įdomu pamatyti jo darbus, -- pasakė teisėjas ir jis paklausė Kiselevo ar padarė rekviziciją mano bute. Kiekvienu atžvilgiu jis neišsivaizdavo kito būdo pamatyti tuos paveikslus. Kiselevas atsakė neigiamai.

-- Ar jūs žinote nors vieną dailininką, kuris pradžioje buvo pripažintas užsienyje, bet ne savo krašte? -- paklausė Jakovlevas.

-- Taip, amerikietį dailininką Rauschenbergą, pavyzdžiui, kuris pirm buvo pripažintas Paryžiuje.

-- Aš nekalbu apie amerikiečius, -- pertraukė teisėjas. -- Ar žinote tarp rusų dailininkų, net tarp modernistų?

-- Kiek tik norite. Kandinsky, Chagall, Soutine, Archipenko, Malevitch. Beveik visi didieji XX amžiaus rusų dailininkai.

-- Dėl ko jie prieš šie dailininkai, jūs nuomone? Kam tapyba yra reikalinga?

-- Tai komplikvuota problema.

-- Dailininkai neturi piešti dėl kai kurių svetimšalių mėgėjų, ar dėl užsienio, jie turi piešti dėl savo krašto. Tiktada jie pasidaro dideliais ir tikrais dailininkais.

Aš pasakiau Jakovlevui, kad Maskvoje eina gandai, jog dekretas dėl "parazitų" greitai bus išsiaiškintas ir klausiau ar tai tiesa. Tiegandai cirkuliavo jau keli mėnesiai ir apie tai diskutavau su Kiselevu, kuris patvirtino, kad taip bus geriau, nes tas dekretas nieko neduoda, nes dabar deportuojama tik girtuokliai.

-- Tai netiesa, -- atsakė Jakovlevas, bet tiesa, kad grupė rašytojų dėl to daro žygius.

-- O ką jūs galvojate apie tai? -- paklausiau jo.

-- Labai gerai. Jis turėtų paliesti visus panašius į jus.

Ir jis man pradėjo aiškinti:

-- Gimdamas socialistiniame krašte jūs gimimo dieną paveldėjote daug teisių, bet taip pat ir pareigų, tarp kurių yra darbas. Jūs nenorite dirbti Maskvoje?

Gerai, važiuokit į Krasnojarską prižiūrėti sibrines lapas. Tiesa, tie gyvuliukai nemaloniai kvepia, -- pasakė jis sadiistiškai nusišypsodamas, -- bet kraštas reikalingas jų kailių.

Vėl lydimas Kiselevo, aš buvau nuvestas į teismo salę, kuri buvo tuščia. Ten jis man padavė mano bylą, kuri kaip prisimenu susidėjo iš policijos raporto, darbo knygutės išrašų, dviejų inspektorių pranešimų, kurie pas mane apsilanke vasario mėnesį, mano paskutiniosios dar-

ANDRIEJAUS AMALRIKO GALVOSŪKIS

Tai yra Kremliaus satriapų galvosūkis, kaip išsisukti iš Andriejaus Amalriko istorijos.

Tad buvo ant greitųjų paruoštas teismas už 900 mylių nuo Maskvos, Pauralėje, Sverdlovske, kur trisdešimt dviejų metų rusų rašytojas teismas už Sovietų Sąjungos šmeižimą. Istorija nauja sovietinėje valstybėje. Tam tikras baudžia mojo statuto paragrafas yra labai lankstus, ir kiekvieną rašančiojo žmogaus pareiškimą, kada jis neatitinka "generalinei linijai", galima interpretuoti kaip kenkimą valstybei. Jeigu Pasternakas ir Solženicinas dėl jų susilaikymo nuo politinių temų, dar nesulaukia teismo ir bausmių, Amalrikas su savo knyga "Ar pergyvens Sovietų Sąjunga 1984 metus?" jau buvo paženklintas bausmei autorius. Sekanti jo knyga "Priverstinė kelionė į Sibirą" (kurios ištraukos dabar spausdinamos Dirvoje) pradarė jam baudžiamąjį teismo duris.

-- Kada aš rašiau tą knygą, -- sakė Amalrikas, -- aš buvau tikras, kad rizikuojau kalėjimu. Taip ir buvo. Autorius buvo pakaltintas už "platinimą šmeižtų, niekinančių valstybę". Už tai jis gavo trejus metus sunkių darbų kalėjimo. Teismas buvo Sverdlovske, su tikslu išvengti užsienio korespondentų, kuriems užginta lankytis Pauralėje. Pagal autoriaus gyvenvietę, teismas turėjo būti Maskvoje. Ir sako Amalriko žmo na:

-- Jo dvasia yra stipri, jis nepalūš, bet jo sveikata yra silpna ir čia yra tikras pavojus.

Bet ir tolimo teismo sienos nebuvo atsparios paslaptims. Teisme Amalrikas pareiškė esąs nekaltas, mylis savo tėvynę, ir paneigė teismą kaip nelegaliai jam taikomą. Jam buvo leista kalbėti visą valandą. Bet tai buvo katės žaismas su pele. Autorius buvo apkaltintas už ryšių palaikymą su anksčiau iš Sovietų Sąjungos pabėgusiu rašytoju Anatoliu Kuznecovu, už atrastą laišką, kuriuo Amalrikas leido savo

raštus spausdinti užsienyje.

Į jam patiektus klausimus Amalrikas atsakė atsakyti. Jis atkirtu pernelyg drąsiai, taip, kaip tarybinis Sverdlovsko teismas nebuvo girdėjęs:

-- Nei raganų medžioklę, kurią organizuoja šis režimas, nei šis teismo procesas nesukelia man jokie respekto, nei baimės. Aš nieko neprasau iš šio teismo.

Amalriko žodžiai nutilo kalėjime. Kremliaus nuostabai, tuos žodžius pakartojo garsusis ir Kremliaus visiškai patikimybę turėjęs muzikas, čelistas Matislavas Rostopovičius. Jis parašė laišką, adresuotą keturiems didiesiems laikraščiams. Jie atsakė laišką idėti. Tada Rostopovičius padaugino laišką ir išplatino jį visuomenėje, jau gerai išgandyto "samizdat" būdu. Tame laiške muzikas apkaltino režimą "purviniais politiniais žaidimais", jis paminėjo, kad Solženicinui užkertamas kelias vykti į Stockholmą, atsiimti Nobelio premiją. Jis paminėjo daug faktų, kuriais valdžia stengiasi diskriminuoti talentus. Rostopovičius taikė daug laiško dalių, kurios atitinka Amalriko bylai. Jis išpėjo, kad grįžta stalininė era, žudžiusi talentus tikrai už tai, kad jų mintys neatitinka Kremliaus nuostatoms.

Garsaus Sovietų Rusijoje muziko laiškas provokuoja ir vėl daugelį naujų režimo smerkimų, kas tartum atkartoja istoriją. Ir caristinė Rusija pirmųjų smūgių sulaukė pirma iš pavienių intelektualų, iš rašytojų ir poetų. Judėjimas, tolydžio stiprėjo, kol režimas tapo nušluotas. Amalrikas pranašauja režimo žuvimą.

Kas žino, kaip ilgai truks tas procesas. Bet tolygas procesas caro režimas neatlaikė. Tai viskas yra bombos savo namuose.

Tuo tarpu režimas nepasakė savo nuomonės apie Matislavą Rostopovičiaus laišką. Muzikas betgi lengvai pakaltinamas dėl priešingų Kremliui pareiškimų. Gal būt

bovietės pažymėjimas, o taip pat liudijimų mano tėvo ir mano kaimynų. Ten buvo ir prokuroro nutarimas mane areštuoti.

Inspektorių raportas buvo trumpas. Jame buvo rašoma, kad pas mane rado du svetimšalius ir tūlą Plavinski. Sienos buvo nukabinėtos paveikslais, kurie jų nuomone buvo skirti parduoti tiems dviem svetimšaliams. Tie paveikslai buvo piešti tamsiom spalvomis ir rodė deformuotą sovietinę realybę. Inspektoriai padarė išvadą, kad aš esu tėvynės išdavikas ir mane reikia kuo greičiausiai deportuoti, nes esu tikras parazitas.

(Bus daugiau)

J. GRAUDA

Apie tarybinės šeimos darną

Kas nežino, kad šeimos darną išlaikyti reikia abiejų jos stulpų -- žmonos ir vyro -- pastangų. Kol tie stulpai laiko nelengvą stogą, po stogu galima atlaikyti liūtis ir perkūnijas.

Šiuo atveju teko pasikliauti tarybinės šeimos pedagogikos patarimais, kuriais smaguriauja Kultūros Barai. Pagal tarybinį žurnalą, patarimai gauti iš Australijos, bet visiškai tinkami tarybinės šeimos laimei ir sandarai stiprinti. Dar sensacingiau, patarėjas yra tūlas dvasininkas Ričardas, kas anglų kalba atrodo galėtų būti Richard. Reikia ir tokių jungti į komunizmo statybą.

Bet prie temos. Ji ypatingai pulsuojanti moterų moratoriumo dienomis.

-- Ką daryti su vyru, kuris grįžta iš darbo ir visą vakarą sėdi prie televizoriaus, netardamas žmonai nė pusės žodžio?

-- Paimkite tokį metodą: priekite prie vyro ir pabučiuokite jį švelniai iš užpakalio į kaklą arba neskaudžiai kąstelkite į ausį.

-- Ką daryti, jeigu vyras prisilėgtas apatijos?

-- Tegū jūs naktiniai marškiniai vos-vos nuslysta nuo pečių. Nekaltai pataisykite juos, atidengdami gražią kojos liniją. Kaip nors paprašykite vyro pamasažuoti jūsų nuo darbo pavargusią nugarą ir tuomet su pasitenkinimu pamurkite kaip katė.

-- Jeigu grįžęs vyras ima kelti balsą, ką daryti su tokiu vyru?

-- Pasiūlykit jam išsikeikti, bet tik tiktai kultūringai, -- pataria jau pats Kultūros Barų bendradarbis, ignoruodamas savo bendradarbi australą.

-- Ką daryti, jeigu vyras prašo prieš pietus išgerti?

-- Dėl apetito duokite jam išgerti stiklinę pieno. Pasakykite jam, kad pienas apsaugo vyrą nuo ankstyvo plikumo. Jis visad imsis prieš pietus už stiklinės pieno.

-- Bet ką daryti, jeigu vyras ims keikti?

-- Atpilkite jam dešimt kart daugiau įželdžiančių žodžių. Pilkite jam keiksmams, dar labiau įželdžiančiais, kaip kad jo. Nutils, biauzybė. Juk kada mylimieji barasi -- labiau susitaiko!

yra lengvas sustojimas dėl to, kad kaip ir Solženicinas, Rostopovičius yra plačiausiai žinomas užsienyje čelistas?

Be abejo ir okupuotoje Lietuvoje žinomi tie "talentų žudymai", kaip

juos pavadino muzikas Rostopovičius. Patys lie-tuviai tikrai neseniai, tiesiog stebuklingai, sulaukę poeto Mačernio eilių tomo, nors per dvi dekadadas režimas stengėsi tą vardą ištrinti iš lietuvių poezijos padangės.

FOUNDRY MANAGER

A medium-sized, well established New England-based manufacturer has an unusual need for a manager of its largest non-ferrous supplier-foundry. This company has well-equipped facilities to produce in excess of five million pounds annually. Individual required for operating responsibility must have extensive non-ferrous Foundry and Management experience. Starting salary commensurate with background qualifications, but secondary to potential earnings for production and efficiency results.

PHONE COLLECT

603-934-3844

WAYNE M. BIKLEN

Corporate Vice President Manufacturing

WATTS REGULATOR CO.

Lawrence, Massachusetts

(88-89)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

ŠVIESAUS VALSTYBININKO SUKAKTĮ MININT

Lapkričio mėn. 16 d. Neprikl. Lietuvos atstovas, valstybininkas, politikas, laikraštlininkas, visuomenininkas, generalinis konsulas dr. Petras Daužvardis užskleidė savo ilgoko ir turiningo 75 metų amžiaus sukakties gyvenimo knygos lapą.

Generalinis konsulas dr. Petras Daužvardis savo visą gyvenimą pašventė Lietuvos gerovei, kovai už Lietuvos laisvę ir 45 metus dirbdamas konsulo darbą sąžiningai tarnavo savaiai valstybei, saviesiems žmonėms.

Ir kai artėjo ši reikšminga sukaktis, iniciatoriai norėjo garbiam generaliniam konsului dr. Petrui Daužvardžiui suruošti plataus masto, viešą pagerbimą. Į tai visada kuklus ir tylus mūsų mielas konsulas rengėjams atsakė griežtą NE.

Tada iniciatorių ketveriukė: dr. Leonas Kriaučeliūnas, Jonas Evans, kun. A. Stašys ir O. Građinskienė suruošė privatus pobūdžio, bet šaunų sukaktuvinininkui pagerbimą lapkričio mėn. 11 d. Beverly Country Club salėje, sukviėsdami sukaktuvinininko artimuosius amžininkus, visuomenės, organizacijų, spaudos, radio atstovus.

Rengėjų vardu trumpu žodžiu sukaktuvinininką sveikina J. Evans, Pagerbimo pobūvį gilos minties malda pradeda vysk. V. Brizgys.

Po pirmųjų sveikinimų, sol. A. Brazliui vadovaujant, pobūvio dalyviai sukaktuvinininkui sugieda ilgiausių metų ir pakelia jo laimingai ateičiai šampano taures.

Reikšmingais linkėjimais sukaktuvinininką sveikina ALTOs Chicagos skyriaus pirmininkas kun. A. Stašys, pažymėdamas, kad mūsų mielas konsulas savo visą gyvenimą yra pašventęs Lietuvai, kovoja už kenčiančios tautos išsilaisvinimą, atlieka tautos ir žmogaus kovos žygi. -- Tegul Lietuvos pakelėse rymin smutkeliai laimina mūsų mielą Petrą, nes jis mums labai reikalingas -- baigė gražų žodį kun. A. Stašys.

Irena Kriaučeliūnaitė eiliuota poema sveikina sukaktuvinininką, prisimena jo nueitą gyvenimo kelią ir linki dar bent 25 metus budėti ir dirbti lietuviškojo gyvenimo priešakyje ir vata nežus, jeigu turės tokius vadus.

Kiek ilgesnę kalbą pasakė vyresnis gener. konsulo dr. Petro Daužvardžio amžininkas, uolus visuomenininkas Leonardas Šimutis. Jis prisiminė sukaktuvinininko jaunystę, mokslus Amerikoje, visuomeninį, politinį, konsuliarinį ir laikraštintinko darbą. Pažymėjo, kad sukaktuvinininkas yra didžios tolerancijos, plataus mąstymo valstybininkas. Dalyvauja pasprastus ir aukštuosius, visuose susibūrimuose ir susirinkimuose, suvažiavimuose ir išvairu sako tiesos žodį, uždega kiekvieną meile Lietuvai, jungia visus bendram darbui. Išsaugojo konsulatą, konsuliarinį darbą jau dirba 45 metus. Gen. konsulas dr. Petras Daužvardis kovojo, kad nebūtų pripažinta Lietu-

JURGIS JANUŠAITIS

vos okupacija, iškėlė jo nuopelnus ALTAi ir šiltu žodžiu minėjo praeitį, kada jiems abiem teko dirbti lietuviškus dirvonus bepurenant.

Pagerbimas baigtas kun. A. Zakarausko padėkos malda.

Pagerbimas praėjo šventiškoje, pakilioje, nuoširdžioje nuotaiškoje. Mes gi grįžtame į kasdienybę. Štai minutėlei stabtelėjome Neprikl. Lietuvos salelė-

Sukaktuvinininkas Lietuvos gen. konsulas Chicagoje dr. P. Daužvardis.

Pats sukaktuvinininkas general. kons. dr. Petras Daužvardis nuoširdžiai padėkojo rengėjams už šio pagerbimo suruošimą, visiems ir visų sričių atstovams už dalyvavimą. Pataisė kai kuriuos autobiografinius, klaidingai suminėtus, savo gyvenimo bruožus. Jis pažymėjo, kad politiko darbas yra panašus į didelį ledo kalną, kurio tik viršūnė tesimato virš vandens, gi pats kalnas slypi vandens gilumoje. Taip ir valstybininkų bei politikų darbas išviršiniai mažai tesimato. O darbų yra daug ir dirbama tyliai. Jis savo gyvenimo dalį pašventė Lietuvai ir kovai už Lietuvos išsilaisvinimą ir šią problemą laikęs visur ir visada primaeile, svarbia ir gyva.

Jo nuoširdžiai jausminga, ku pina dėkingumo kalba palydėta ilgomis ovacijomis ir sugiedant "Lietuva brangi, mano tėvyne".

Pagerbime dalyvavo sukaktuvinininko žmona Juzė Daužvardienė, kuri savo gyva veikla lietuviškajame gyvenime yra išvairu si gilią vagą, du stūmus: pulk. Fabijonas ir inž. Petras su žmona, jo amžininkai -- dr. P. Atkočiūnas, dr. St. Biežis, bankininkai J. Pakel ir J. Mackevičius, bei daug kitų.

Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis rūpinasi ir Lietuvos ateitimi, išveivijoje augančiu jaunimu. Čia matome jį lankančią Kr. Donelaičio lituanistinę mokyklą Chicagoje Vasario 16 minėjimo proga. V. Noreikos nuotrauka

-- Kaip vertinate lietuviškąjį gyvenimą, ar pakankamai dirbama Lietuvos laisvės kovoje, kas jus džiugina, kas taisytina? -- bandau gauti į šiuos klausimus atsakymą.

-- Lietuviškasis gyvenimas išveivijoje yra gyvas, spalvingas, išsišakojęs į įvairias lietuviškojo gyvenimo sritis. Tas rodo, kad mes išveivijoje esame pajėgūs dirbti didelius darbus, nauđingus ne tik išveivijoje gyvenantiems lietuviams, bet ir padėti pavergtai Tėvynei. Lietuvos laisvės kova reikalinga sujungtų jėgų, didelio budrumo, gerai išmastytų planų, veržlumo. Institucijos, tuo besirūpinančios daro viską, kad tikslas būtų atsiektas. Tai džiuginantis reiškinys. Kovoje dėl Lietuvos išsilaisvinimo kiekviepa pajėga brangi ir, manau, lietuviai tą pareigą pagal savo išgales atlieka gerai. Šios visos pastangos dirbti sutartinai, mane ir džiugina. Šalia šių šviesių pragiedrulių, retkarčiais atsiranda nepageidautinų dūmų, nesutarimo ir tai gal ne dėl esmės, kiek daugiau dėl savų principų, vienšališkai juos tevertinant. Ta dalinai pa kenkia patiems didiesiems mūsų tikslams, susmulkina jėgas, kuo tik gali džiaugtis mūsų priešai. Manyčiau, kad išveivijoje, ne turėdami savosios žemės, mums kaip tik reikėtų dar daugiau mylėti žmogus žmogų, gerbti ir toleruoti kitų pažiūras ir visas problemas spręsti pasitikėjimo, pagarbos ir meilės žmogus žmogui dvasioje. Tuo keliu eidami padarytume dar daugiau visose gyvenimo srityse ir dar daugiau ir efektingiau galėtume pajudinti ir Lietuvos laisvės bylą -- sutėvišku nuoširdumu kalbėjo gen. konsulas dr. Petras Daužvardis.

O štai šį didžiojo takto, plachios tolerancijos vyrą sutinkame suvažiavimuose. Jis kalba apie organizacijų reikšmę išveivijoje, jis ragina eiti vienybės ir gražiųjų darbų keliais. Jam nėra skirtingų pažiūrų žmonių,

Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis ir ponis reprezentuoja Lietuvą Chicagoje reziduojančių konsulų priėmimo.

me, visuomeniniame, politiniame ir kultūriniam gyvenime. Jis gimė 1895 m. lapkričio mėn. 16 d. Bebrynės gillas pėdas, kurios išliks ilgus metus. Jis ir šiandien budriai budi kovoje dėl Lietuvos laisvės, savo raštais, memorandumais, dalyvaudamas konsulų priėmimuose, visose institucijose kalba apie mūsų Tėvynės tragediją ir okupantų kėslus. Mielas sukaktuvinininke, aukščiausiojo palaime, telydi Jus dar ilgus metus, dirbant Tėvynės išsilaisvinimo ir lietuvius bendram darbui jungiančius darbus.

Šis bei tas

• Angliška spauda jau lapkričio pradžioje paskleidė vaikams ir jaunimui knygečių sąrašus -- kurios dabar yra rinkoje ir pirktinoms Kalėdų dovanoms. O mums tas dalykas tartum nesvarbu. Vėl planuojamės prisipirkti vien įvairaus biznierių pasiūlyto šlamšto, kuris netrukus išmetamas laukan. Paskiau vis tebedejuosime, kad jaunoji karta pergreitai nustausta, nebemoka kalbėti gimtąja kalba, neskaityti lietuviškos knygos, atitolsta nuo tautinių darbų. Atrodo, nėra kas nuoširdžiai planuotų jaunimo tautinį ugdymą.

• Tarp kitko, jaunimui ir suaugusiems labai tiks kalėdinė dovana kaip tikta dabar išėjusi nauja, stambi ir turininga St. Rūkienės knyga -- apie Sibiro vergystę ir grįžimą į laisvę. Tokių vertingų knygų nedaug iš viso turime. Ji gausiai suteikia žinių apie pasibaisėtinas sąlygas dar Stalino laikmečiu ir vėliau, apie bolševikinės sistemos neįtikėtiną žiaurumą, apie nekaltą žmogaus (net vaikų -- kūdikų) mirtiną nukankinimą tremtyje, Sibiro taigose... Be to, čia ne vien beviltiškai skaudūs, pesimistiškai liūdni paveikslai pateikiami (gausios mirtys dėl ligų, bado, žiaurumo), bet sykiu gretomis parodoma ir dorą žmogaus heroiška ištvėrmė, skaidri atspara blygubėms ir net bedugnė viltis rytojui... Skaityt darosi be galo liūdna dėl maskvinio režimo skriaudų broliui lietuviui ir iš viso žmogui, o greta kyla ir pasigėrėjimo jausmas, kad net blauriose sąlygose nevienas lietuvis išlaikė savyje dvasinį kilnumą ir moraliai nesugniužo. Tai mums ugdo pasitikėjimą, kad mūsų tauta atlaikys bolševikų kančias ir žudymus, įvairius prievartavimus bei nedoras pagundas ir -- kada nors atgaus laisvę... Ir bus neveltui buvę visos kančios, partizanų kovos, klaidios mirtys Sibire... Todėl ši St. Rūkienės knyga tebus kiekvienam miela kalėdinė dovana -- dvasiniam užsigrūdini-mui.

• Tremties klaukuną autorė aprašinėja sodriai ir jausmingai, lengvu ir sklandžiu stiliumi. Bet ji yra objektyvi, neišklusta iš blaivaus realizmo vagos. Ji piktinasi bolševikų valdymo sistema ir rusišku imperiaлизmu, bet sykiu randa ir nevieną gerą žmogų rusų tautoje ir net komunistų partijoje. Ji kiekvieną sutiktą asmenį vertina pagal jo moralinį lygį. Pvz. ir žydų tarpe ji rado tikrai draugiškų, bičiuliškai paslaugų žmonių, nors kai kurie buvo ir pikti skundikai. Gailiai mini vieną vilniečių žydų šeimą, kuri buvo mirtinai nukankinta nežmoniškom sąlygom Bakoaro tremtyje (invalidė mergaitė kliepsno sudegė).

• Iš viso šešiolika metų Sibire iškentusi, keletą vietovių perėjusi, įvairius darbus dirbusi, įvairių viršininukų skriaudas patyrusi, Rūkienė gerai pažino komunistinę sistemą ir jos atstovus: kaip darbininkai išnaudojami, kaip suktybės urmu veisiasi, kai nežmonišku mas proteguojamas ir t.t. Ir jei kas šiandien tikrai nori sužinoti, koks praktiškai yra gyvenimas pas komunistus, tai -- teįsiskaito abi šios autorės knygas. Taip pažinsime komunizmą pačiame branduolyje, o ne iš rusų valdinės statistikos arba jų specialiai paruoštos spaudos. Ir nereikia ginčytis bei teoriškai filosofuoti, nes seniai patirta, kad komunistų teorijos bei dailūs žodžiai visuomet daug skiriasi nuo praktikos.

• Šioj naujoj knygoj St. Rūkienė aprašo ir visa, ką per 7 metus išgyveno ir pamatė dabartinėje Lietuvoje: apie eilinių žmonių buitį bei nuotaikas, apie partizanų atminimą bei apkašomus lapus, religiją, mokyklas. Apie tai, kaip nyksta lietuviškos sodybos, žmonių meilė darbai, dori papročiai bei tradicijos. Taip pat ir apie didžias sunkenybes bei klūtis, kuriomis buvo trukdoma išvykti Amerikon pas savo šeimą.

Ypač jaudinantį įspūdį daro pavaizdavimas to ilgesio, kurį jaučia Sibiran nutremti mūsų žmonės, metų metus ten vergiųjų kėsdami ir sveikatą išbaigdami, daugelį saviškių taigose palaidoję: "Ar buvai tėvynėje ir matei mūsų Lietuvą?" -- ir ašaros kaip žirniai ritasi skruostais... Irgi nūvienas, jau jėgoms senkant ir gyvėbės vilčiai mažėjant, dar puoselėja šventą gelsmą: "Kad nors numirtį sugrįžčiau į gimtuosius namus..."

Lietuvos vyčiai pagerbė gen. konsulą įteikdami jam adresą. Nuotraukoje iš kairės: sol. A. Brazys, gen. konsulas dr. P. Daužvardis ir dr. J. Jerome.

je -- Lietuvos konsulate, Chicagoje, kur gyvena ir dirba sukaktuvinininkas dr. Petras Daužvardis.

Jį randame prie didelio stalo, apkrauto įvairiais raštais ir knygomis, bet nedideliam kambari. Je. Jis įsigilinęs į amerikiečių spaudą.

-- Visada sekame Amerikos spaudą, nes joje užtinkame daug klaidingų Lietuvą liečiančių straipsnių. Tuojau reaguojame, rašome laiškus ir klaidas atitaisome, kad okupuotos Lietuvos byla būtų teisingai pristatoma amerikiečių visuomenėi -- ramiu, maloniu tonu kalba mielas konsulas.

jam nėra skirtingų ideologijų. Jį sutinkame pas visus ir visur. Jis teisininko išvalgumu randa taiklų žodį visur, kur tik kyla Lietuvos laisvės bylos reikalai, jis savyje nešioja valstybingumo pajautimą ir atsakomybę ir tą skepija visur ir visiems.

Gen. kons. dr. Petras Daužvardis šviesi asmenybė, gyvoji lietuviškojo gyvenimo jungtis, pavyzdys visiems bedirbantiems visuomeninį ir politinį darbą. Mes iš jo turime mokytis tolerancijos, paprastumo, meilės lietuviui ir pagarbos žmogui. Tai toks yra mūsų mielas sukaktuvinininkas kasdieninia-

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau atsiųsti Stefanijos Rūkienės atsiminimų II dalį "Grįžimas į laisvę".

.....egz. kietais viršeliais, kaina 6 doleriai;
.... egz. paprastais viršeliais su aplanku, kaina 5 doleriai

Mano adresas:
(pavardė ir vardas)
.....
(namo numeris ir gatvė)
.....
(miestas ir valstybė, zip Nr.)

VLIKO SEIMO RŪPESČIAI

P. KRIAUNYS

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto metinis seimas šį kartą įvyksta Chicagoje (1970 m. gruodžio 5-6 d.) Norėtųsi viltis, kad naujoje vietoje susirinkęs seimas bus išvalgesnis ir labiau susirūpins pačios laisvinimo institucijos organizaciniais pagrindais, pagalvos apie jų pritaikymą pasikeitusioms gyvenimo ir darbo sąlygoms, kad ji įstengtų paveikti vykdant savo uždavinį -- padėti lietuvių tautai išsilaisvinti iš nuožmios Sovietų Rusijos priespaudos.

Šio seimo provizorinėje darbotvarkėje, be įprastinės rutinos neišvengiamų dalykų, yra vienas naujas punktas -- Jėgų telkimas Lietuvos laisvinimui. Naujumą atspindi ne temos formuluočių, bet žmonės -- Dr. Kazys Karvelis ir Algis Gečys (klausimo referentai). Jie abu ne tik nauji Vliko minties formavimo mėgintojai, bet, palyginti, dar jauni vyrai. Todėl galima spėti ir reikia tikėtis, kad jų išvalga į laisvinimo darbo sunkumus ir trūkumus bus ne tik naujesnė, bet gilesnė ir tikroviškesnė, kad jų išvados ir įtaigos nesitenkins nudėvėtomis bendrybėmis, skatinančiomis mylėti ir remti Vliką, bet ties jo organizacijos pritaikintumą pasikeitusioms gyvenimo ir darbo sąlygoms. Taigi tokia proga ir tenka kalbėti apie dabartinius Vliko darbo sunkumus ir jo organizacijos trūkumus.

Nuo 1964 m. spalio 3 d. Vlikui apjungus šalia jo beveik tą patį darbą dirbusias politines grupes ir rezistencinius sąjungdžius (Talkos organizacijas, Lietuvių Fronto Bičiulių ir dar praktiškai beveik nesamą Lietuvos Krikščionių Darbininkų Sąjungą), susidarė žymiai palankesnės sąlygos. Tačiau ir po to vis dar atsiranda priežasčių, apsunkinančių vieną Lietuvos vadavimo darbą, nes iš vienos pusės, senojo (Wurzburginio) Vliko apologetai negali pamiršti "suvereninių" jo prerogatyvų bei suvokti pasikeitusių darbo sąlygų ir nenori pripažinti tolydžio menkėjančio nepriklausomybinių politinių junginių vaidmens bei su prasti jaunosios laisvųjų lietuvių kartos nuotaiką, visiškai nebesutampanti su nepriklausomoje Lietuvoje buvusia partine sąranga ir politiniu susikaldymu (diferenciacija), o iš antros pusės Vliko novatoriai ieško naujų jo organizacijos formų ir veiklos būdų, kad jos, atitiktamos kintančias gyvenimo ir darbo sąlygas, aprėptų kiek galima daugiau veiklinių pajėgų, atsiremtų į plačius laisvosios lietuvių sluoksnius ir tuo būdu darytųsi orenis, autoritetingesnis ir paveikesnis. Žodžiu, 1964

m. pasiektasis kompromisinis susitarimas, sudaręs šokias tokias vieningo darbo sąlygas, toli gražu dar neįstengė suldyti vienon formulėn dviejų skirtingų vyriausios Lietuvos vadavimo institucijos prigimties sampratų ir surasti veiklos metodų, abi šalia visiškai patenkinančių. Todėl jau nuo pat apjungimo pradžios Vliko apologetai ir novatoriai, laikas nuo laiko prasi veržę per spaudą į viešumą, feklamuoja kiekvienas savąją pažiūrą į vyriausios Lietuvos vadavimo institucijas prigimtį ir organizacinę sąrangą. Tai visiškai natūralu, turint galvoje demokratiškas vakarietiškas nuotakas.

Lietuvių tautinė srovė Vlike atstovaujama Lietuvos Tautinio Sąjūdžio, yra labiau palinkusi inovatorių pusei. Ji siekia, kad vyriausioji Lietuvos laisvinimo institucija būtų veiksmingesnė, kad jai būtų leidžiama reikšti ir tie pozityvūs laisvųjų lietuvių ypač iš jaunosios kartos, sluoksnių, kurie ligi šiol tebėra šalia Vliko. Dėl to yra reikalingas jo organizacinės sąrangos pakeitimas, atkeliąs vartus į Vliką jaunajai kartai, kuri beveik visiškai nepažįsta nepriklausomos Lietuvos politinių partijų vaivorykštės ir neketina į jas dėtis, bet yra kvalifikuota ir turi ryžto dalyvauti Lietuvos laisvinimo veikloje.

Lietuvių Tautinio Sąjūdžio pirmininkas dr. Bronius Nemickas, kaip "Birželio 22" komisijos (ją įsteigė 1963 m. birželio 22 d. New Yorke įvykęs politinių grupių atstovų pasitarimas), narys, siūlė vyriausiąją Lietuvos vadavimo instituciją labiau atremti į lietuvių visuomenę ir padaryti veiksmingesnę, a) arba tiesioginiais rinkimais arba b) delegavimo būdu per Pasaulio Lietuvių Bendruomenę papildant naujomis lietuvių pajėgomis. Deja, Wurzburginio Vliko apologetikos išpažinėjai abu siūlymus kategoriškai atmetė. Tą patį veikala dr. Bronius Nemickas, nesitildamas konkrečiau Vliko sustiprinimo ir jo organizacinės sąrangos pakeitimo būdo, vėliau, jau Vlikui apjungus, kėlė eilėje savo kalbų, pasakytų įvairiomis progomis. Dėl to jos susilaukė grubokų priekaištų Wurzburginio Vliko apologetams artimoje spaudoje ir nepasitenkinimo iš kai kurių grupių pusės paties Vliko institucijose.

DISKUSIJOS DEL VLIKO REFORMOS

Pastaruoju metu, Vliko Statuto Komisijai paruošus jo pa-

keitimo projektą ir pateikus Vliko Tarybai svarstyti, kai kurioje spaudoje (Naujienose, Laisvojoje Lietuvoje, Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos Centro Komiteto Biuletenyje ir kitur) paplūpo wurzburginio Vliko apologetų tirdos. Šis jų išpuolis yra daug būdingesnis, negu kiti. Jame daug daugiau retorikos skiriama Statuto Komisijos nariams -- Broniui Bieliučiui, dr. Broniui Nemickui ir Vytautui Vaitiekūnui -- inkriminuoti (tuo ypač pasižymi Krikščionių Demokratų Biuletenis), negu savo apologetinėms tezėms pagrįsti. Palikus nuošalyje šio išpuolio tuščiaidurę retoriką, melą ir šmeižą, patį reikalą liečiančią apologetiką galima suvesti į šias tezes:

Lietuvoje sutarta Vliko organizacinė sąranga, ypač jos pagrindai, yra neliečiama, beveik šventa -- vienoks ar kitoks pakeitimas eliminuotų Vliko valstybinę prigimtį;

Tremtyje įsisteigusių organizacijų (pav., Lietuvių Bendruomenės) atstovų įsileidimas paverstų jį paprasta tremtinių organizacija, nebeturintia valstybinių prerogatyvų ir nebegalintia atstovauti pavergtai lietuvių tautai.

Ši tezė kaba ore ir nebeturi jokios logikos, nes ją paneigė paties Vliko veiksmas, kuriais jau keletą kartų buvo pakeista jo organizacinė sąranga ir jos pagrindai.

(Pabaiga kitame numeryje)

USE CHRISTMAS SEALS

**FIGHT EMPHYSEMA
TUBERCULOSIS AND
AIR POLLUTION**

I AM NOT BOLSHEVIK

Kartais laikraščių leidėjams ir bendradarbiams, o taip pat ir radijo valandų vedėjams atrodo, kad nežiūrint kaip jie besistengtų lietuvių visuomenei tarnauti, niekas jų minčių neskaityto, radijo neklausoma, nes retai kada sulaukia vienokio ar kitokio skaitytojų bei klausytojų dėmesio. Tačiau taip nėra. Štai š. m. spalio 25 d. "Laisvės Žiburio" radijo valandos programa New York, Daivos Kezlenės rūpesčiu, buvo paruošta griežtai antikomunistinė dvasioj ir... programai įpusėjus staiga nutrūko nepranešant priežasties ir tą dieną 4 valandas toji stotis nebeveikė.

Klausytojai nekantraudami pradėjo skambinti į radijo stotį, kurioje tuo laiku programų perdavimo techniką tvarkė jaunas amerikietis inžinierius. Jis besiteiraujantiems aiškino, jog tai įvyko dėl techninių klaidų, bet ne visi jam tikėjo ir kai kurie pareiškė įtarią stotį sabotazu, jog esą nutraukė gal būtų dėl to, kad per daug buvo antikomunistiška. O kada jis bandė įrodinėti, kad tai netiesa, tai ir jį pavadino komunistu, sabotažniku, bolševiku ir t. p. Tokių skambinimų buvo daug. Pagaliau telefonui suskambėjus jis, nebaudkamas klausimo iš kart sušūdo: "I am not communist, I am not bolshevik".

KUR DINGO VIDURINIOJI KARTA?

Tokia antrašte Kanados "Tėviškės Žiburiai" š. m. spalio 5 d. atspausdino straipsnį, kuriame nagrinėjamas amžiaus skirtumas. Kaltinama vyresnioji karta dėl egzistuojančios spragos tarp kartų, kur tarp kitko rašoma:

"Keista, kad mes nieko neturime viduryje, nes yra tik jaunimas ir senimas. Kur gi ta stebuklingoji linija, kuri tas dvi kartas skiria? Ji sėkmingiau galėtų jaunimui padėti kovoti prieš narkotikus ir visokius seksualinius iškreipimus, negu tie 50-60 m. amžiaus, kurie jaunimo va-

EMILIJA ČEKIENĖ

dovais yra pasivadinę. Jiems geriau tiktų globėjų vardas. Vidurinė karta turėtų būti akmenys toje upėje, kuri skiria jaunimą nuo senimo. Jų pagalba ir jaunimas ir senimas vieni pas kitus galėtų ateiti nesušlapdami kojų..."

Paskaičius "Tėviškės Žiburių" vedamojo antraštę "Kur dingo vidurinioji karta", man prisiminė kitame laikraštyje matytas lyg iš anksto duotas atsakymas su antrašte "Vidurinioji karta atrado savo Lietuvą", kurio turinyje buvo rašoma:

"Iš apatijos lietuviškai veiklai šią mūsų viduriniąją kartą pažadino -- gal daugeliui ir netikėtai -- "ana" Lietuva. Pradžioje pamaži, bet jau Montrealyje Expo 67 atplaukė ji, kaip mairnanga Eglei ir jos vaikams, tik ne kraujo, o balta puta".

"Ir štai ilgai besiblaškę ir besenstą, glikai įleidę šaknis į svetimą žemę, vidurinėsios kartos lietuviai išėviai atrado savo Lietuvą, savo motyvus išlikti lietuviams, ir pagaliau atpažino savo vertę ir savo misiją. Turėjom Jaunimo kongresą, Mokslo ir kūrybos simpoziumą, Akiračius, Metmenis ir daug kitų deimantų... Tikiu, kad šis pajėgus ir energingas kartos toks savitas užsiangažavimas Lietuvai (plačiąja prasme) buvo ne tik reikšmingiausias septinto dešimtmečio įvykis išėvijios gyvenime, bet ir įdomus psichologinis fenomenas..." (Akiračiai 1970, 3 nr.)

Kaip matome, vidurinioji karta jau 1967 m. Montrealyje parodo pavergtos mūsų tėvynės politrukų tarpe, išmetę nepriklausomos Lietuvos vėliavą atrado, jų žodžiais tariant, savo Lietuvą plačiąja prasme, atseit su sostine Maskva.

Kaip suprasti? Vidurinioji karta jau 1967 m. "Tėviškės Žiburių" pašonėj džiaugiasi atradę plačiąją tėvynę, o laikraštis dar iki šiol to nežinojo ir po platų pasaulį ieško vidurinėsios kartos, kuri, deja, savo tariamais deimantais žaidžia ir visai nebando akmenimis kloti liepto tarp jaunimo ir senimo, nes pastarieji siekia tik nepriklausomos Lietuvos siaurąją prasme, tik su sostine Vilniumi.

Vidurinėsios kartos džiaugsmą "plačiąja prasme Lietuva" rodo štai ir kitas pavyzdys per Los Angeles radiją, kada prof. Avižienis, grįžęs iš apsilankymo okupuotoje Lietuvoje gyrė kaip įmanydamas tenykštį gyvenimą, o jaunuolis Sakalauskas pa-

stebėjo gera ir bloga, pajuto, kad nėra laisvės, kad viskas rusinama ir t. p. O š. m. lapkričio 15 d. per "Laisvės Žiburio" radiją New Yorke jaunuolis Algis Šimukonis radijo rėmėjų vardu pareiškė griežtą protestą prieš š. m. 2 nr. anglų kalba žurnalą "Lituanus", klaidinantį svetimuosius, nes neberašoma pavergta ar okupuota Lietuva, o tik Sovietų Lietuva. Ir jį redaguoja vidurinėsios kartos atstovas dr. A. Klimas.

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

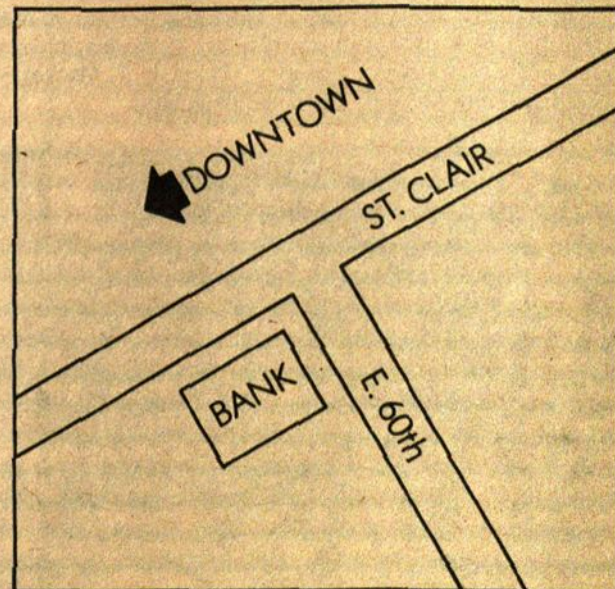
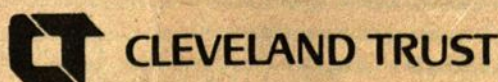
6621 Edna Avenue 361-1763

936 East 185th Street 531-7770

ŠI APYLINKĖ MUMS TAIP LABAI PATINKA, KAD MES ČIA PASTATĖME NAUJĄ NAMĄ.

Cleveland Trust naujusia banko įstaiga prie 60-tos ir St. Clair gatvių yra puikiausia vieta ir mums ir klientams. Ten taip pat yra gera automobiliams pasistatyti aikštė. Ten yra trys auto-teller langeliai, lengvai pasiekiami iš St. Clair Avenue. Ir viduj viskas yra šviesu ir modernu.

Jeigu jūs dar netaupote, tai pats geriausias laikas pradėti dabar. Mes galime jums siūlyti 143 bankinius patarnavimus. Ir širdingą norą pasakyti "taip" visiems jūsų bankiniams patarnavimams. Prašom ateiti ir pasakyti hello.

Saugus ir pelningas santaupų investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskaičius niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovaujamą investavimo Bendrovę

**RŪTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525**

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

PROTESTAI JAV VYRIAUSYBEI

ALT Clevelando skyriaus valdyba parašė protestus JAV Prezidentui, Valstybės, Transporto ir Išdo sekretoriams dėl brutalaus lietuvių jūrininko išdavimo sovietams. Raštuose pasmerkama Coast Guard, reikalaujama išaiškinti visą reikalą, nubauti atsakominguosius pareigūnus ir reikalaujama užtikrinimo, kad tokie veiksmai nesikartotų ateityje.

Taip pat jau kreiptasi į virš 40 JAV Kongreso narių prašant dėti pastangas dėl viešo apklausinėjimo šiuo reikalu. Dabartiniu metu yra ruošiamas memorandumas ir numatoma kreiptis į visus (535) JAV Kongreso narius.

Skyriaus valdyba raštu ir per Tėvynės Garsų radijo kreipėsi į organizacijas ir lietuvių visuomenę prašant įsijungti į šią veiklą. Prie bažnyčių ir kitur buvo paskleista per 400 lapelių su smulkiais nurodymais kur ir kam rašyti.

REMIJA IŠVYKĄ

Čiurlionio Ansamblio namuose, choro repeticiją baigus, sekmadienį, lapkr. 22, buvo susirinkę išvykai į

Paulius Žygas, demonstracijos metu pasilipęs ant automobilio per garsiakalbį skaito protesto atsišaukimą. Kairėje G. Karosas ir dešinėje R. Manomaitis, J. Garlos nuotrauka

Pietų Ameriką remti vykdomasis komitetas, ansamblio valdyba ir garbės komitetas. Kartu su visu choru ir paskirai komitetai nusifotografavo. Šia proga, Ramovėnų pirmininkas V. Knistautas įteikė ramovėno dr. A. Miliausko auką \$50, o S. Knistautienė \$50 savo bendrą su vyru auką. Žodį tarė į dalyvius maestro Mikulskis.

Kavutės metu vyko įvairūs planavimai vajui padaryti pasekmingu

Po šimtą dolerių aukojo O. Karnienė, dr. D. Degeys ir K. S. Karpus.

KVIEČIA Į PIETUS

Clevelando Lietuvių Jūros Skautijos Tėvų Komitetas susidaręs iš A. Kijauskos, Z. Gobio, R. Tatarūnienės, A. Petraitenės ir B. Petkienės, jūrų skautams paremti š. m. gruodžio 6 d., sekmadienį. Naujosios parapijos salėje nuo 11 iki 3 val. p. p. rengia pietus ir nuoširdžiai prašo visą visuomenę atsilankyti ir paremti mūsų skautaujantį jaunimą.

Dail. Leono Urbono tapybos darbų paroda rengiama gruodžio 5 ir 6 d. Naujosios parapijos salėje. Atidarymas įvyks šeštadienį, 7 v. v. Sekmadienį paroda bus atidaryta nuo 11 v. iki 9 v. v. Tą pačią dieną 3 v. p. p. įvyks dail. L. Urbono paskaita. Paroda glboja LB I ir II apyl. valdybos.

Šiaudinukų (kalėdinių papuošimų) gaminimo demonstravimas, kurį atliks s. Vanda Aleknieienė iš Chicago, įvyks šį sekmadienį tuoj po liet. pamaldų, ne šv. Jurgio parapijos salėje, kaip buvo skelbta, bet Naujosios parapijos salėje.

Ramovėnų šventę aprašant buvo praleista, kad LSST pirm. Vincas Tamošiūnas įteikė poniai S. Knistautienei, buvusiai šaulių aviacijos lakūnei, šaulių Aviacijos pažymį ir šaulių auksinį ženklą.

Dail. Rimo Laniausko įvairaus stiliaus paveikslų paroda tik vienai dienai atidaryta šį sekmadienį, gruodžio 6 d. Driftwood galerijoje, 397 E. 200 St., Euclide, Ohio. Paroda bus atidaryta nuo 11:30 ryto iki 5 val. p. p. Clevelandiečiai maloniai kviečiami apsilankyti ir įsigyti prieinamomis kainomis jų paveikslų.

R. Laniauskas yra dalyvavęs grupinėse amerikiečių parodose ir meno kritikų buvo gerai įvertintas.

Mirė Veronika Arnas-tauskaitė, 80 metų amž., buv. šv. Jurgio parapijos klebonijos šeimininkė. Po gedulingų pamaldų šv. Jurgio bažnyčioje, lapkričio 28 d. buvo palaidota Visų Sielių kapinėse.

LIET. OPEROS SOLISTŲ KONCERTAS

Gruodžio 12 d., 7 v. v., Naujos parapijos salėje įvyks Liet. Operos solistų koncertas.

Programoje: Stasys baras, Jonas Vaznelis, prie piano muz. Aleksandras Kučiūnas. Po programos bufetas, kavutė ir dovanų — paveikslų paskirstymas.

Bilietai: nuo 1 iki 4 dol. gaunami po liet. pamaldų sekmadieniais abiejose parapijose.

Paštu ar tel. bilietus prašome rezervuoti: O. Žilinskienė, 1840 Caronia Dr., Lyndhurst, 44124, telefonas 449-1703; Z. Obelenis, 531-3900; H. Stasas, 486-2111 ar kit. komiteto narius.

Koncerto rengimo komitetas visus maloniai kviečia atsilankyti.

Jonas Vaznelis, plačiai žinomas ir mėgiamas dainininkas, dalyvaus su kitais didžiais operos ir muzikos menininkais, Stasiu Baru, Aleksandru Kučiūnu, Religinės Šalpos Komiteto rengiamame koncerte naujos parapijos salėje šeštadienio vakare, gruodžio 12 d. Jis koncertavo plačiai JAV ir Kanadoje. Eilę metų

PRASMINGOS KŪČIOS

Clevelando akademiškos skautės ir akademiškai rengia bendras kūčias gruodžio 24 d. šv. Jurgio parapijos salėje. Drauge su akademikais laukiami ir kiti skautų daliniai su tėvais bei ištisomis šeimomis. Tad kviečiama ir plačioji visuomenė pabendrauti skautiškame pokylyje ir jaukiai praleisti šitokią brangią kiekvienam lietuviui vakarą.

Sumanymas labai naudingas. Juo toliau, juo labiau retėja skaičiai tokių šeimų, kurios pagal senoviškus įpročius, tapusius papročiais, šventė Kūčias savo šeimos ribose arba retais atvejais kvietė artimiausius giminaičius, ypač vienišus. Šiandien platesnė skautiškoji šeima su iškilmingomis apeigomis ir lietuviškais patiekalais tikrai gali patenkinti bet kurių polinkių blaškomą ar skaudžių prisiminimų slegiamą savo artimąjį Skautiška brolystė švyti kiekvienai kilniai proga.

Antra vertus, visi broliškos meilės jungiami labai sušildytume skautiškos dvasios plasnajimą tą toki retą vakarą. Šeimininkės gi būtų atpareigosios nuo tradici-

nių patiekalų gausybės gaminimo namie. Ir dar vienas gerai sukombinuotas patogumas. Kūčios pradedamos 9 val. vak. kad norintieji galėtų prieš vidurnaktį pereiti čia pat į šv. Jurgio bažnyčią dalyvauti Bernelių mišiose.

Vladas Braziulis

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

GRUODŽIO 12 D. Baro, Kuchitno, Vaznelio koncertas Naujos Parapijos salėje. Rengia Religinė Šalpa.

GRUODŽIO 13 D. Lietuvos Steigiamojo Seimo 50 metų sukakties minėjimas šv. Jurgio parapijos salėje.

GRUODŽIO 24 D. Bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje. Rengia akademiškai skautai ir skautės.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų metų sutildymas rengiama LBI-os ir II-os Apyl. valdybos.

VASARIO 6 D. Žaibo Klubo banketas.

VASARIO 14 D. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjimas Nauj. parapijos salėje. Rengia ALT Clevelando skyrius.

VASARIO 20 D. Pilėnų tauto tėvų komiteto tradicinis blynų baltus.

KOVO 20 D. Kaziuko mugė Nauj. parapijos salėje.

M A L E

Structural Steel TEMPLATE MAKER FITTER

EXPERIENCED ONLY
Steady work for qualified men.
Day and night shift.
Excellent company paid fringe benefits.

KILROY STRUCTURAL STEEL CO.
8500 UNION AVE.
Cleveland, Ohio
216 — 883-2000
(89-91)

Jus džiaugsitės gyvenimu daugiau su State Savings

MĖNESINIŲ ČEKIU

Mes siūsiame Jums čekį sekančią mėnesį — ir kiekvieną mėnesį — kol jūs pasakysite mums sustoti!

Tik investuokite \$1,000 ar daugiau į State Savings taupymo sertifikatus — Jūs uždirbsite milžinišką 5.25% per metus, išmokamus Jums (ar kam kitam nurodytumėte) su MĖNESINIŲ ČEKIU.

Skambinkit ar atelkit pilnom smulkmenom nemokamo pataravimo!

State Savings

AND LOAN COMPANY

4065 Mayfield Rd., South Euclid
11623 Buckeye Rd., Cleveland
30500 Lake Shore Boulevard, Willowick

Šis milžinas ir daug kitų dalyvavo šeštadienį, lapkričio 28 d. May bendrovės suruoštame kalėdiniame parade Clevelando miesto centre.

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiekimas su Maskva suteiks jums žinias apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE TELEF. 621-6036
CLEVELAND, OHIO 44114

PARDUODAMAS NAMAS

East 185 St. Lake Shore apylinkė. Prie Nauj. parapijos. 3 miegamieji. Vienos šeimos įrengtas recreation kambarys ir sklepas. Garazas 2 automobiliams. Parduoda savininkas. \$21,500. Tel. 531-3894.

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

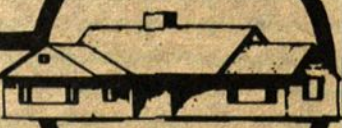
Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

Naturally SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE
Cleveland, O.

5 1/4% CERTIFICATE OF DEPOSIT
\$5,000 minimum — 6 months maturity
5 3/4% CERTIFICATE OF DEPOSIT
\$5,000 minimum — 1 year maturity
6% CERTIFICATE OF DEPOSIT
\$10,000 minimum — 2 year maturity

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• J. Laucevičius kaip kalėdinę dovaną užprenumeravo Dirvą savo bičiuliams p.p. Mačiūnams, Woodhaven, N. Y.

Dėkojame p. Laucevičiui ir sveikiname p. Mačiūnus įsijungus į Dirvos skaitytojų šeimą.

• Inž. Vladas Venckus perrinktas patarėju tautiniams reikalams Comite Internacional Pro-Defensa de la Democracia, kurią sudaro Venezuolų gyvenančių įvairių tautybių atstovai. Pirmininku perrinktas Felix Martinez Suarez.

• ALT S-gos Bostono skyrius ir šiemet rengia Naujųjų 1971 Metų sutikimą savo namuose 484 E 4th St., So. Bostone, Mass. Staliukus galima jau ir dabar užsisakyti pas Vytautą Izbicką telef. 326-7442 ir Antaną Vilėniškį telef. 282-4093.

• Maestro Aleksandras Kučiūnas, pakviestas Chicago Lietuvos Operos, apsigyveno Chicagoje ir čia vėl pradeda įsijungti į kultūrinį gyvenimą. Mūsų operoje jis bus dirigentu ir meno vadovu. Tas pareigas maestro jau pradėjo eiti.

Lietuvių Tautinio Akademinio Sambūrio naujoji valdyba. Iš kairės: Ignas Andrašitnas -- sekretorius, Stasys Vidmantas -- išdininkas, Kazys Kasakaitis -- pirmininkas, Antanas Kalvaitis -- vicepirmininkas, ir Juozas Žvynys -- vald. narys. V.A. Račkasko nuotrauka

Domininkas Lingvinas sutuokė detroitiešius Elena Vizgirdienę ir Antaną Rašytinį, kurie po sutuoktuvų išvyko atostogų į Puerto Rico.

Elena Vizgirdienė yra Dirvos skaitytoja ir rėmėja. Taip pat ji remia ir visas kitas lietuviškas organizacijas.

• Nauja SLA 200 kuopos valdyba lapkričio 15 d. išrinkta iš šių asmenų:

Pirmininkas — Antanas Sukauskas, vicepirmininkas — Vladas Kazlauskas, protokolų sekretorius — Saulius Šimoliūnas, išdininkė — Marcelė Grininė, finansų sekretorius — teisininkas Rimas Sukauskas, izdo globėjai — Antanė Vaitkūnienė, Vera Kulbokietė ir Jonas Kairys. Šiame susirinkime į kuopa prisirašė nauji nariai: Penelopė Sakis ir Vera Kulbokienė.

A. Grinius

A + A M. LADAVIČIENEI (ARAŠKEVIČIŪTEI)

New Yorke mirus, dukteriai dr. HALINAI MONTVILIENEI; seserims: dr. JANINAI MAURUKIENEI, p. F. DUBRAUSKIENEI, p. E. MILERIE-NEI ir jų šeimoms giliausią užuojautą reiškia ir drauge liūdi

Jonas, Dalia
Daina, Rimas ir Aida
Maurukai
Elyria, Ohio

A. A. MARIJAI LADAVIČIENEI

mirus, reiškiam širdingiausią užuojautą velionės dukrai — mūsų kolegei filisterei dr. HALINAI MONTVILIE-NEI, jos šeimai ir visiems velionės artimiesiems

Korp! Neo-Lithuania
Filisterių Sąjungos
Valdyba
New Yorke

Buvusiam Los Angeles Lietuvių Tautinių Namų pirmininkui
ALFONSUI LATVĖNUI
mirus, jo žmoną ONĄ ir sūnų RIMĄ giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Los Angeles Lietuvių
Tautinių Namų Valdyba,
Revizijos Komisija
ir dalininkai

Detroito Amerikos Lietuvių Respublikonų Sąjungos Išdininkui

AUGUSTUI RINKŪNUI,
Jo žmonai ONAI mirus, gilią užuojautą reiškia ir liūdi

Detroito Amerikos Lietuvių Respublikonų Sąjungos Valdyba

RODYS FILMUS CHICAGOJE

ALT S-gos Chicago skyriaus pirmininkė Ona Biežienė pakvietė K. S. Karpį į Chicago parodyti Prezidento Smetonos Clevelande lankymosi 1941 metais ir jo mirties ir laidotuvių 1944 metais filmus. Kita dalis filmų bus parodyta Clevelando Lietuvių Kultūrinio Darželio įvairių iškilnių ir paminklų pastatymo. Rodymas bus sekmadienį, gruodžio 20 d., 4 val.

PRAŠO TALKOS LIETUVOS ŽEMĖLAPIUI

Algirdas Gustaitis po eilės metų darbo, daro paskutinius redagavimus Lietuvos žemėlapiui. Jis maloniai kviečia talkon mūsų geografus, kalbininkus ir visus kitus, norinčius sulaukti galimai teisingesnio, tikslesnio Lietuvos žemėlapiu, kad jį atspausdinus nebūtų bereikalingų priekaištų. Rašykite: Algirdui Gustaičiui, 1207 N. Detroit St., Los Angeles, Calif. 90046.

• R. Gražulis, R. Bartuškienė, A. Kleizienė, D. Kriaučeliūnaitė, D. Kučėnienė, I. Polikaitienė, J. Račkaskas ir G. Valiunienė įeina į komisiją parengti vienos savaitės lituanistikos kursą Chicago viešosioms mokykloms. Komisija, sudaryta JAV LB Sviestimo Tarybos, dirba drauge su Chicago miesto pareigūnais. Tąjį kursą norima įvesti į viešųjų pradžios mokyklų 8-to skyriaus istorijos pamokas.

• Rašytojas Andrius Norimas-Mironas su žmona aktoare Ona Mironiene, vietoj kalėdinių sveikinimų paaukojo: BALFui \$10.00; Brazinskių bylai paremti \$10.00; ir Manyland Books leidyklai, užsiprenumeruodami J. Tumo-Vaižganto raštų rinktinę anglų kalba.

• Kalėdiniai sveikinimai skirti užmiesčiui, kaip praneša paštas, turi būti išsiųsti iki gruodžio 15 d., kitaip jie nebus įteikti Kalėdoms.

LIETUVOS KANKINIŲ PAMINKLAS Šv. Petro Bazilikoje, Romoje kalbės pasauliui ilgus amžius.

Aukodami šiam paminklui palikime ateičiai jo kūrėjų tarpe savo ir savųjų vardus.

Laiko liko nedaug, ši proga niekad nepasikartos.

Aukas siųskite: LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND, 2701 W. 68 St., Chicago, Ill. 60629.

DETROITO LIETUVIŲ ZINIOS

• Vasario 16 gimnazijos bendrabučio statybai remti komitetas sudarytas iš šių asmenų:

Kostas Jurgutis, Jurgis Baublys, Birutė Čečkienė, Vladas Staškus, Stasė Hotrienė, Liucija Puskepalaitienė, Alfonsas Juška, Jonas Butkus, Stasė Urbonienė, Laima Žemaitienė, Kazys Ražauskas, Vincas Tamošiūnas, Jurgis Mikaila, dr. Jonas Mikalionis ir Stasys Račiukaitis.

• Skulpt. Prano Baltuonio kūrinių paroda įvyks Lietuvių Namuose gruodžio 12 ir 13 d. Skulptoriaus ir jo darbų pristatymas įvyks gruodžio 13 d., 12:15 val. Parodą ruošia Detroito Kultūros Klubas.

Architektas Edmundas Arbas kartu su dukra Rasa atvyko į Detroitą ir dalyvavo dukters parodos atidaryme lapkričio 29 d., 12 val. Lietuvių Namuose.

• Automobiliams pastatyti aikštelės praplėtimui prie Lietuvių Namų po 100 dolerių aukojo: Elena ir Saliomonas Kazlauskai, Ona ir Justas Pusdešriai, Albertas ir Konstancija Hoffmanai, Juozas Lesčinskas, Česys Šadeika, Ona Rumšaitė, Vincas Rastenis, Vladas Petrauskas, Kazys Žutautas ir Antanas Šileika.

• Amerikos Lietuvių Balsas per dvidešimt penkis metus perdavė 1140 valandėlių ir joms paruošti bei perduoti išleido 83,000.00 dolerių.

Lietuviškų Melodijų Radijo Valandėlė nuo 1971 metų sausio 4 d. bus duodama pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 8-9 val. vakare per tą pačią stotį WMZK FM banga 98.

Valandėlei vadovauja Rapolas Valadka.

• Lietuviška šeima. Wind-soro Lietuvių šv. Kazimiero bažnyčios klebonas kun.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

LIETUVIŲ KANKINIŲ KOPLYČIA

ŠV. PETRO BAZILIKOJE ROMOJE

JAU DEDIKUOTA

Jos įrengimo išlaidos dar reikalingos jūsų aukos. Įamžinkite save ir savuosius šio paminklo kūrėjų skaičiuje.

Savo auką siųskite:
LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND
2701 West 68th Street
Chicago, Ill. 60629

Aleksandras Chaplikas, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje viceprezidentas ir Sandaros viceprezidentas, padovanojo So, Bostono Lietuvių Piliečių Draugijai, kurios direktoriumi jis yra, du rėmuotus paveikslus -- Lietuvos Vytį ir Dariaus-Girėno portretą.

Grupė Bostono Skaučių Židinio narių suviešnia Elena Gimbutiene iš Kalifornijos. Sėdi iš kairės -- O. Jauniškienė, V. Heskestad, B. Bernotienė, E. Gimbutienė, I. Nenortienė, S. Subatienė, S. Subatienė, G. Bačiulienė, Stovi: N. Snipienė, R. Veitienė, B. Skabeikienė, T. Leveckienė, I. Veitienė, L. Killulienė, D. Eikienė.